

Analýza oběžného majetku ve společnosti Kružík s.r.o.

Anna Zanášková

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Anna Zanášková**
Osobní číslo: **M21297**
Studijní program: **B0411P050002 Účetnictví a daně**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Analýza oběžného majetku ve společnosti Kružík s.r.o.**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte průzkum literárních pramenů a definujte oběžná aktiva, metody oceňování a účtování.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybranou firmu.
- Analýzujte oběžný majetek vybrané firmy se zaměřením na vnitřní směrnici, oceňování a účtování.
- Na základě analýzy zhodnoťte vnitřní směrnici, účetní metody a postupy a doporučte možné zlepšení ke zvýšení efektivnosti.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ČIŽINSKÁ, Romana. *Základy finančního řízení podniku*. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0194-8.
DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Základy účetnictví*. 3., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-158-2.
KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra; REMEŠ, Daniel a ŠTEKER, Karel. *Finanční analýza: komplexní průvodce příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0563-2.
ŠTEKER, Karel a OTRUSINOVÁ, Milana. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-3184-6.
WILD, Jonh J. *Financial accounting: information for decisions*. 9th edition. New York: McGraw-Hill Education, 2019. ISBN 1-259-91704-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Roman Sklenář, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **5. února 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2024**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen přistoupi-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tématem mé bakalářské práce je Analýza oběžného majetku ve společnosti Kružík s.r.o. První částí práce je teoretická část, která se zaměřuje na zpracování literární rešerše a na definici aktiv a jednotlivých složek oběžného majetku hlavně z pohledu účtování a oceňování. Druhá část práce, která je praktická se zaměřuje na společnost Kružík s.r.o. a konkrétně na jejich způsob účtování, evidence a oceňování oběžného majetku a následně jeho finanční analýzu. V závěru práce jsou navrženy možné způsoby na zlepšení této oblasti podniku.

Klíčová slova:

oběžný majetek, oceňování, účtování, zásoby, pohledávky, krátkodobý finanční majetek, finanční analýza

ABSTRACT

The topic of my final work is Analysis of current assets of the company Kružík s.r.o. The first part is the theoretical part and there I focused on literature and definitions of assets and current assets like supplies, receivables. I took it from an accounting and valuation point of view. In the second part of my work which is practical I focused on company Kružík s.r.o. and on their method of accounting and valuation. In the end I made an assessment of the situation and made some recommendations for improvement.

Keywords:

assets, current assets, accounting, valuation, supplies, receivables, financial assets, financial analysis

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce Ing. Romanovi Sklenárovi, Ph.D., za odborné vedení, své komentáře a rady, které mi pomohly při zpracování práce. Dále poděkování patří také vybrané společnosti, konkrétně jejich paní účetní, která mi poskytla potřebné materiály a informace.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 VYMEZENÍ OBĚŽNÉHO MAJETKU.....	13
1.1 KOLOBĚH OBĚŽNÉHO MAJETKU.....	14
1.2 KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ.....	15
1.2.1 Inventarizace.....	15
1.2.2 Inventura.....	15
1.2.3 Inventarizační rozdíly.....	16
2 ZÁSoby.....	17
2.1 ČLENĚNÍ ZÁSOb.....	17
2.1.1 Materiál.....	17
2.1.2 Nedokončená výroba a polotovary.....	18
2.1.3 Výrobky.....	19
2.1.4 Zboží.....	19
2.2 OCEŇOVÁNÍ ZÁSOb.....	19
2.2.1 Oceňování zásob při pořízení.....	19
2.2.2 Oceňování zásob při vyskladnění.....	20
2.3 ÚČTOVÁNÍ ZÁSOb.....	22
2.3.1 Účtování zásob způsobem A.....	22
2.3.2 Účtování zásob způsobem B.....	22
2.3.3 Materiál a zboží na cestě.....	23
2.3.4 Poskytnuté zálohy na zásoby.....	23
3 POHLEDÁVKY.....	24
3.1 OCEŇOVÁNÍ POHLEDÁVEK.....	24
3.1.1 Okamžik vzniku pohledávky.....	25
3.1.2 Okamžik sestavení účetní závěrky.....	25
3.2 ÚČTOVÁNÍ POHLEDÁVEK.....	25
3.2.1 Dohadné účty aktivní a pasivní.....	26
4 KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK.....	28
4.1 ČLENĚNÍ KRÁTKODOBÉHO FINANČNÍHO MAJETKU.....	28
4.1.1 Peněžní prostředky.....	28
4.1.2 Prostředky na účtech.....	28
4.1.3 Ceniny.....	28
4.2 OCEŇOVÁNÍ KRÁTKODOBÉHO FINANČNÍHO MAJETKU.....	29
4.3 ÚČTOVÁNÍ KRÁTKODOBÉHO FINANČNÍHO MAJETKU.....	29
4.3.1 Účtování prostředků v pokladně.....	29

4.3.2	Účtování prostředků v bance.....	30
4.3.3	Účtování krátkodobých úvěrů	30
4.3.4	Peníze na cestě	30
4.3.5	Účtování cenin	30
5	FINANČNÍ ANALÝZA	31
5.1	METODY FINANČNÍ ANALÝZY.....	31
5.2	ABSOLUTNÍ UKAZATELE.....	32
5.2.1	Horizontální analýza	32
5.2.2	Vertikální analýza	32
5.3	POMĚROVÉ UKAZATELE	33
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	35
6	ZÁKLADNÍ INFORMACE O SPOLEČNOSTI.....	36
6.1	PŘEDMĚT PODNIKÁNÍ SPOLEČNOSTI	37
6.2	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI.....	37
6.3	VELIKOST SPOLEČNOSTI	37
6.4	ÚČETNICTVÍ SPOLEČNOSTI	38
6.4.1	Účetní software Soft-4-Sale	39
7	OBĚŽNÝ MAJETEK SPOLEČNOSTI.....	40
7.1	ZÁSoby.....	41
7.1.1	Materiál	41
7.1.2	Nedokončená výroba.....	43
7.1.3	Výrobky.....	43
7.2	POHLEDÁVKY	44
7.3	KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	45
7.4	KONEC ÚČETNÍHO OBDOBÍ	46
7.4.1	Inventura a inventarizace	46
7.4.2	Opravné položky	47
7.4.3	Dohadné účty aktivní	47
8	FINANČNÍ ANALÝZA	48
8.1	HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA	48
8.1.2	Vertikální analýza	49
8.2	UKAZATELE AKTIVITY.....	50
8.2.1	Obrat zásob.....	51
8.2.2	Doba obratu zásob.....	51
8.2.3	Čistý pracovní kapitál	52
8.3	ZÁVĚR FINANČNÍ ANALÝZY	53
9	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ.....	55
	ZÁVĚR	57

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	58
SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	60
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	61
SEZNAM OBRÁZKŮ	62
SEZNAM TABULEK.....	63
SEZNAM PŘÍLOH.....	64

ÚVOD

Majetek je důležitou součástí každého podniku. Většina společností má v majetku jak složky dlouhodobého, tak oběžného majetku. Pro bakalářskou práci byl vybrán oběžný majetek, který je důležitý nejen pro výrobu ale i pro celý chod podniku. Je potřeba zmínit, že je nutné se na to dívat u každého podniku individuálně. Jsou zde různé odlišnosti v odvětví podnikání a ve velikosti společností.

Práce analýzy oběžného majetku se zaměřuje na společnost Kružík s.r.o., která se zabývá výrobou garážových a průmyslových vrat. Tato společnost je výrobním podnikem, který na trhu působí skoro 30 let. Práce se zaměřuje především na období 2019-2022, kde mohla být společnost ovlivněna jak vypuknutím epidemie COVID-19, tak i válkou na Ukrajině, která se vybrané společnosti významně týká.

První částí je část teoretická, která má přiblížit a ujasnit co to vlastně oběžný majetek je a jak je pro společnost důležitý. Dále obsahuje způsoby jeho evidence, oceňování a účtování, kterými se účetní jednotka musí řídit.

Druhou částí je část praktická, která se zaměřuje už na konkrétní postupy účtování, oceňování a celého procesu od nákupu nebo výroby až po spotřebu či prodej oběžného majetku v dané společnosti. V poslední části se práce zabývá také finanční analýzou vybraných ukazatelů oběžného majetku.

V závěru práce je shrnutí analýzy oběžného majetku v podniku a výsledků finanční analýzy. Následně také doporučení a návrhy na možné zlepšení.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem závěrečné práce je analyzovat strukturu oběžného majetku ve vybrané společnosti a veškeré způsoby účtování a oceňování jednotlivých typů majetku podle jejich vnitřních předpisů.

Teoretická část práce se zabývá zpracováním jednotlivých charakteristik na základě odborné literatury a legislativy, jejího srovnávání a zkoumání. Je zde rozebrána nejen teorie všech skupin oběžného majetku, ale i finanční analýzu a její ukazatele, které s oběžným majetkem souvisejí.

Praktické část práce se v první řadě zabývá charakteristikou vybrané společnosti Kružík s.r.o. a následně na základě jejich výkazů strukturou aktiv se zaměřením na oběžný majetek. Na základě poskytnutých podkladů, vnitřních předpisů společnosti a výkazů jsou rozebrány způsoby oceňování a účtování zásob, pohledávek a krátkodobého finančního majetku. V poslední řadě se se práce zabývá finanční analýzou a ukazateli, které se oběžného majetku také týkají a jsou pro společnost důležité. Na základě finanční analýzy jsou pak zhodnoceny výsledky a doporučeny návrhy na zlepšení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ OBĚŽNÉHO MAJETKU

Každá společnost potřebuje ke své činnosti majetek, který slouží k zajištění jejího chodu. Nejprve se na oběžný majetek podíváme z pohledu aktiv. Oběžný majetek je položkou rozvahy, a najdeme ho na straně aktiv, proto se na oběžný majetek zaměříme z pohledu aktiv. Aktiva v rozvaze jsou vše, co společnost vlastní a v budoucnu jí to může přinést ekonomický prospěch. Do aktiv řadíme např. budovy, stroje, materiál. Na druhé straně rozvahy stojí pasiva, do kterých patří vlastní a cizí kapitál. Obě strany se musejí rovnat a splňovat bilanční princip. To znamená, že se celková suma strany aktiv musí rovnat sumě strany pasiv. (Vlčková, 2020)

Položky aktiv nám odpovídají na otázku, jaký majetek podnik vlastní a položky pasiv odpovídají na otázku, z jakých zdrojů byl majetek pořízen. (Šteker a Otrusinová, 2021)

Základní charakteristikou aktiv je jejich schopnost přinášet účetní jednotce v budoucnu užitek. Mohou mít různou podobu, a to buď hmotnou nebo nehmotnou. Mají několik základních znaků: v budoucnu přinesou užitek, podnik je ovládá a má právo s nimi disponovat, jejich existence je výsledkem minulých událostí a lze je spolehlivě ocenit. (Dvořáková, 2021)

Hodnota aktiv neboli jejich úhrn sloupce netto zjištěný z rozvahy je i jedním z ukazatelů pro stanovení velikosti účetní jednotky. Účetní jednotky mohou být rozděleny na mikro, malé, střední a velké. Další kritéria pro zařazení účetní jednotky jsou také čistý roční obrát a průměrný počet zaměstnanců. (Vlčková, 2020)

V rozvaze se aktiva dělí na dvě základní skupiny, a to stálá aktiva a oběžná aktiva. Hlavním rozdílem je doba použitelnosti, stálá aktiva jsou dlouhodobá aktiva neboli dlouhodobý majetek, který má dobu použitelnosti delší než jeden rok a tento majetek se pouze opotřebovává. Naopak oběžná aktiva neboli oběžný majetek je majetek, který má dobu použitelnosti kratší než jeden rok a spotřebovává se nebo mění svou podobu. (Crhová a Paseková, 2022)

Oběžný majetek nebo jinak řečeno oběžná aktiva je majetek, který má společnost v držení po dobu kratší než jeden rok. Majetek se oproti dlouhodobému majetku, který se pouze opotřebovává, spotřebovává, a tudíž během své životnosti mění svoji formu. Koloběhu, kdy majetek mění svoji formu se říká koloběh oběžného majetku. (Šteker a Otrusinová, 2021)

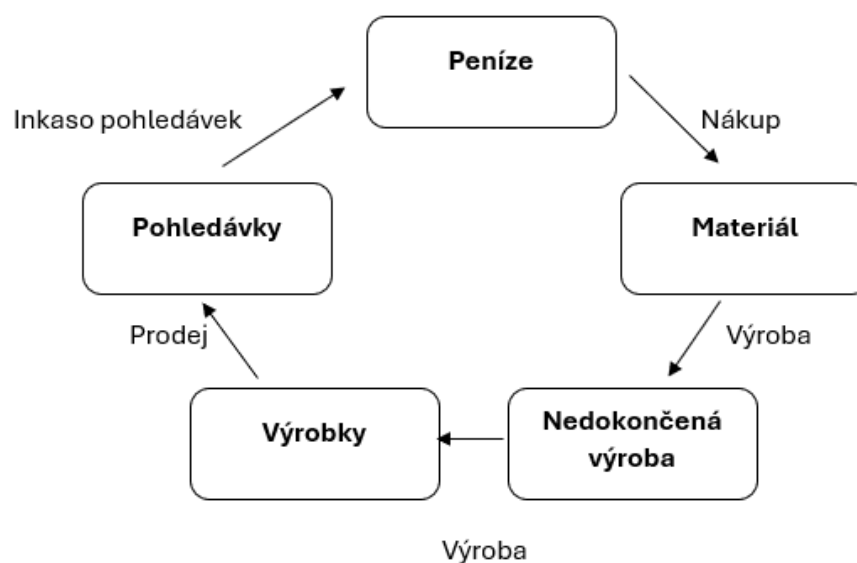
Tento majetek se na rozdíl od dlouhodobého majetku neodepisuje, i přesto se u něj používá v rozvaze sloupec korekce, a to ke sledování opravných položek. (Knápková a kol., 2017)

Oběžný majetek je rozdělen do několika skupin, a to na zásoby, pohledávky a krátkodobý finanční majetek. Každá tato skupina se dále člení na další položky. Zásoby jsou dále rozděleny na materiál, zásoby vlastní výroby a zboží. Pohledávky se dělí na krátkodobé a dlouhodobé. Krátkodobý finanční majetek např. na peníze a účty v bankách. (Šteker a Otrusínová, 2021)

1.1 Koloběh oběžného majetku

Koloběh oběžného majetku spočívá v tom, že majetek mění svoji podobu, ale stále zůstává oběžným majetkem. Může se svou strukturou lehce lišit podle typu činnosti dané společnosti. Je rozdělen do třech fází a jako první je zásobování neboli nákup materiálu, druhou fází je pak výroba, kde dochází ke spotřebě materiálu a jako třetí fází je prodej, kdy dojde ke směně hotových výrobků a vzniku pohledávky, která následně po zaplacení zaniká. (Crhová a Paseková, 2022)

Jednoduše řečeno, na začátku máme peníze, za které nakoupíme materiál, který se spotřebuje na výrobu výrobků, kdy mezitím v procesu výroby z něj vznikne nedokončená výroba. Následně se výrobek nabídne zákazníkům a vznikne nám pohledávka. Poté dojde k inkasu pohledávek a získáme z něj peníze a zároveň i ekonomický užitek. Peníze jsou následně znovu investovány a celý koloběh začíná od začátku. (Dvořáková, 2021)

Obrázek 1: Koloběh oběžných aktiv (Šteker a Otrusínová, 2021 a vlastní zpracování)

1.2 Konec účetního období

Na konci účetního období má účetní jednotka několik povinností. Dochází k uzavírání účetních knih, kdy je potřeba zjistit konečné stavy všech účtů. Dále je potřeba zjistit skutečný stav zásob, hmotného majetku, pohledávek i závazků a zaznamenat vzniklé rozdíly. Počítají se také daňové odpisy a eviduje se tvorba nebo zúčtování zákonné rezervy na opravu dlouhodobého majetku, pokud nějaké vznikly. Zúčtují se také časové nesoulady, které se provádí pomocí časového rozlišení nebo dohadných účtů. V neposlední řadě může docházet ke zúčtování opravných položek. (Vlčková a kol., 2021)

1.2.1 Inventarizace

Inventarizace je proces, který obsahuje celý průběh činností jako je zjišťování, přípravy, plánování, časového harmonogramu a ukončení období. Propojuje jednotlivé činnosti a je to velmi náročná práce z pohledu plánování a veškerých příprav. Výsledkem inventarizace je inventarizační zpráva. Velké společnosti mají k tomuto úkonu vyčleněné oddělení, které se specializuje pouze na tuto činnost a hned po skončení období se zabývá obdobím následujícím. (Korbelová, 2022)

Průběh inventarizace je upraven v páté části Zákona o účetnictví – Inventarizace majetku a závazků. (Vlčková, 2020)

Inventarizace je nástrojem kontroly účetnictví. Jejím hlavním úkolem je zabránit rozdílům mezi účetními informacemi a skutečností. Při inventarizaci dochází k porovnání skutečného stavu a účetního stavu. (Dvořáková, 2021)

Základní členění inventarizace podle Štekera a Otrusinové (2021)

- a) Periodická – provádí se obvykle jednou ročně, a to k rozvahovému dni
- b) Průběžná – provádí se v průběhu účetního období, podle toho jak si určila účetní jednotka ve vnitřní směrnici

1.2.2 Inventura

Inventura je konkrétní činnost, kdy se porovnává skutečný stav majetku či zásob s účetními záznamy. Výsledkem inventury je inventurní soupis. (Korbelová, 2022)

Inventuru lze rozdělit podle Duška (2023) na fyzickou a dokladovou.

- a) Fyzická – provádí se u věcí, které se dají fyzicky spočítat nebo změřit (např. zásoby)

b) Dokladová – týká se věcí, které nelze vizuálně ověřit (např. pohledávky)

Pomocí fyzické inventury je možné předejít chybám, které vznikly na základě lidských pochybeních. (Dušek, 2018)

1.2.3 Inventarizační rozdíly

Po provedení daných činností může dojít k několika zjištěným skutečnostem a dochází k inventarizačním rozdílům. Rozdíly mohou vznikat z důvodu opomenutí zaúčtování dokladu, důvodu přirozeného úbytku anebo záměny zásob. (Dvořáková, 2021)

Manka a škody

Manko neboli úbytek zásob lze rozdělit na manko do normy a manko nad normu. Manko do normy značí přirozený úbytek zásob. Vzhledem k tomu, že dochází k situacím, které není možné ovlivnit jako např. přírodní či technologické příčiny, musí si účetní jednotka stanovit normu, která může při zjištění rozdílu nastat. Pro zaznamenání manka do normy se používá nákladový účet pro spotřebu. V případě, že je tato norma překročena, jedná se o manko nad normu a je účtováno na nákladový účet manka a škody. (Vlčková, 2020)

Přebytek

Přebytek vzniká v momentě, kdy zjištěný skutečný stav zásob je vyšší než účetní stav. Je zachycen jako zvýšení hodnoty dané zásoby a zároveň zvyšuje výsledek hospodaření. (Dvořáková, 2021)

2 ZÁSoby

Zásoby jsou součástí oběžných aktiv a představují jejich nejméně likvidní složku. Firma pořizuje zásoby za účelem, že jí v budoucnosti přinesou ekonomický užitek, např. v podobě tržeb. Zásoby se spotřebovávají jednorázově, a to při okamžiku jejich vyskladnění z důvodu prodeje (např. prodej zboží), spotřeby ve výrobě nebo z důvodu vyskladnění (např. spotřeba materiálu na výrobu výrobků), pro činnost účetní jednotky (např. kancelářský materiál). (Šteker a Otrusinová, 2021)

2.1 Členění zásob

Podle §9 ve vyhlášce č. 500/2002 Sb., se zásoby v rozvaze, která se je sestavena v plném rozsahu nachází pod označení C. I. a dělí se dále na materiál, nedokončenou výrobu a polotovary, výrobky, zboží, mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny a poskytnuté zálohy na zásoby.

Abychom zásoby správně zařadili, musíme brát v úvahu jejich konkrétní druh a také účel jejich pořízení, u některých i délku použití nebo pořizovací cenu (jeden stejný druh majetku může být materiálem, výrobkem, zbožím nebo dlouhodobým majetkem). (Šteker a Otrusinová, 2021)

Tabulka 1: Struktura zásob

Označení	Aktiva	Běžné období			Minulé období
		brutto	korekce	netto	netto
C.	Oběžná aktiva				
C.I.	Zásoby				
C.I.1.	Materiál				
C.I.2.	Nedokončená výroba a polotovary				
C.I.3.	Výrobky a zboží				
C.I.3.1.	Výrobky				
C.I.3.2.	Zboží				
C.I.4.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny				
C.I.5.	Poskytnuté zálohy na zásoby				

Zdroj: Výkazy (vlastní zpracování)

2.1.1 Materiál

Jako materiál označujeme aktiva, která slouží ke spotřebě v podniku. Používá se ve výrobě a následně se z něj stane nedokončená výroba nebo se spotřebuje při ostatních činnostech

účetní jednotky. Materiál je možné i samostatně prodávat např. jako náhradní díly. (Dvořáková, 2021)

Rozdělení materiálu podle Vlčkové (2022) vypadá následovně.

- suroviny, které představují základní materiál, který při výrobním procesu přechází zcela nebo zčásti do výrobku a tvoří jeho podstatu (např. dřevo na výrobu židle)
- pomocné látky, které vstupují přímo do výrobku, ale netvoří jeho podstatu (např. barva a lak na výrobu stolu)
- provozovací látky, které jsou nutné pro zajištění činnosti účetní jednotky (např. pohonné hmoty, čisticí prostředky)
- náhradní díly, které slouží k uvedení hmotného majetku do původního stavu
- obaly a obalové materiály, které chrání při manipulaci nebo dopravě jiné druhy zásob, které nejsou účtovány jako dlouhodobý majetek nebo zboží
- movité věci s dobou použitelnosti kratší než jeden rok, kdy se nepřihlíží ani na výši ocenění
- drobný hmotný majetek, což jsou samostatné movité věci a soubory movitých věcí s cenou nižší, než jakou si stanovila účetní jednotka pro zařazení do dlouhodobého hmotného majetku

2.1.2 Nedokončená výroba a polotovary

Jsou to výrobky v procesu výroby, které již prošly jedním nebo více výrobními stupni, ale nejsou ještě hotovým výrobkem, ale nejsou už ani materiálem. (Crhová a Paseková, 2022)

V této skupině se nachází rozpracované, dosud nedokončené výrobky, které mohou mít hmotný i nehmotný charakter. (Dvořáková, 2021)

Je nutné vidět rozdíl mezi nedokončenou výrobou a polotovary. Nedokončenou výrobou se rozumí produkty, které prošly jedním nebo několika výrobními stupni, ale nejsou zcela dokončeny a nelze je v tento moment ještě prodávat (např. stůl, který ještě nemá lak). Naopak polotovary jsou již z hlediska určitého výrobního stupně dokončeny a je možné je už takto prodat (např. mražená pizza). (Šteker a Otrusinová, 2021)

2.1.3 Výrobky

Jako výrobky se označují předměty, které jsou výsledkem hospodářské činnosti společnosti. Vyrábí se za účelem prodeje odběratelům nebo ke spotřebě uvnitř společnosti. (Crhová a Paseková, 2022)

2.1.4 Zboží

Do zboží se řadí zejména zásoby, které účetní jednotka nakupuje a v nezměněném stavu dále prodává. V této skupině jsou zařazeny také vlastní výrobky, které byly aktivovány do vlastních prodejen, dále pak i dospělá zvířata vlastního chovu, která jsou již určena k prodeji. Pro realitní společnosti to mohou být i nemovitosti, které nakupují za účelem dalšího prodeje. (Šteker a Otrusinová, 2021)

2.2 Oceňování zásob

Obecně můžeme ocenění vnímat jako měření vlastností věcí a jevů v peněžních jednotkách, které je spjato s okamžikem, ve kterém probíhá a předpokládá se stálost měřítka u každého měření. (Dvořáková, 2021)

U oceňování zásob hraje významnou roli okamžik, ke kterému k ocenění dochází. K ocenění se totiž používají jiné metody při pořízení zásob, kdy se používají např. pořizovací ceny. následně při vyskladnění z důvodu spotřeby nebo prodeje, kdy se používá např. metoda FIFO. (Vlčková, 2020)

2.2.1 Oceňování zásob při pořízení

Zásoby mohou být pořízeny několika způsoby a to nákupem, směnou za jiné nepeněžní aktivum, bezúplatně nebo vytvořeno vlastní výrobou. (Dvořáková, 2021)

K ocenění zásob v momentě pořízení se používá několik metod, a to ocenění pořizovací cenou, ocenění ve vlastních nákladech nebo reprodukční pořizovací cenou. (Šteker a Otrusinová, 2021)

Pořizovací cena

Tato cena se skládá z ceny pořízení a z vedlejších pořizovacích nákladů, do kterých může být zahrnuto např. přepravné, provize, clo, pojistné nebo DPH (u neplátce). Používá se u zásob pořízených nákupem od externích dodavatelů. (Andrlík a kol., 2022)

Jsou ale samozřejmě i položky, které tam zahrnout nesmíme a to jsou např. úroky z úvěrů, které byly poskytnuty na jejich pořízení, kurzové rozdíly nebo smluvní pokuty a úroky z prodlení. (Šteker a Otrusinová, 2021)

Pořizovací cenu lze také rozdělit na předem stanovenou pořizovací cenu a odchylku od skutečné ceny pořízení. Odchylka se pak v okamžiku vyskladnění zásob rozpouští. (Vlčková, 2020)

Vlastní náklady

Hodnotu vlastních nákladů lze určit buď podle skutečnosti pomocí výsledné kalkulace nebo podle předběžné kalkulace, kterou stanoví ÚJ. (Andrlík a kol., 2022)

Tímto způsobem se oceňují zásoby, které byly vytvořené vlastní činností. Vstupují sem přímé náklady, které byly vynaloženy na výrobu (přímý materiál) a potom část nepřímých nákladů (výrobní režie), které se k výrobě vztahují. (Šteker a Otrusinová, 2021)

Reprodukční pořizovací cena

Podle §25 Zákona o účetnictví je tato cena definována jako cena, za kterou byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Odpovídá hodnotě, za kterou by ho účetní jednotka v daném stavu pořídila v okamžiku, kdy o něm účtuje.

Reprodukční pořizovací cenou je možné ocenit zásoby, které byly získány bezplatně, což mohou být dary nebo dědictví. Dále se tak oceňují zásoby nalezené (u inventarizace, přebytek), vložené do podniku jako vklad nebo vrácené z výroby jako odpad nebo zbytkový produkt. (Vlčková, 2020)

Reprodukční pořizovací cena se stanovuje zpravidla kvalifikovaným odhadem, který provádí soudní znalec. Předpisy neříkají účetní jednotce, jakým způsobem má tuto cenu prokazovat. Pokud k tomuto ocenění dochází při inventarizačních rozdílech, kvalifikovaný odhad není nutný. (Andrlík a kol., 2022)

2.2.2 Oceňování zásob při vyskladnění

Způsob ocenění zásob při vyskladnění si účetní jednotka stanoví ve vnitřní směrnici a musí se tím řídit celé účetní období.

K vyskladnění zásob dochází buď z důvodu prodeje nebo při jejich spotřebě. V tomto okamžiku je možné zásoby ocenit několika způsoby. Častým problémem je ocenění stejného druhu zásob, které byly pořízeny v jiných cenách. (Vlčková, 2020)

V momentě vyskladnění zásob je možné použít několik metod ocenění, a to metodu váženého aritmetického průměru, metodu FIFO, metodu předem stanovené ceny nebo metodu pevné ceny. (Šteker a Otrusinová, 2021)

Metoda váženého aritmetického průměru

U této metody lze výpočet provádět buď průběžně po každé dodávce nebo periodicky až za určitý interval. Při použití periodického výpočtu se ale hodnota musí přepočítávat nejméně jednou za měsíc. Vypočítanou hodnotou pak účetní jednotka oceňuje úbytky ze skladu. (Šteker a Otrusinová, 2021)

Vážený aritmetický průměr periodický – Účetní jednotka stanoví průměrnou cenu zásoby za období, které si sama stanoví. Toto období ale nesmí být delší jak jeden měsíc. Zjištěný průměr se pak použije pro období následující. (Andrlík a kol., 2022)

Vážený aritmetický průměr proměnlivý – Je založen na stejném principu jako periodický, ale rozdíl je v tom, že průměrná cena zásob se přepočítává s každým novým přírůstkem zásob. Zjištěný průměr pak používá do té doby, než přijme na sklad novou zásobu. (Andrlík a kol., 2022)

Metoda FIFO

Metoda známá také jako „first in, first out“, je založena na způsobu, kdy první hodnota, která se použila při pořízení se použije zároveň jako první hodnota při vyřazení. Vyskladňují se nejprve zásoby, které jsou oceněny jako nejstarší dodávka, a to bez ohledu na skutečný fyzický pohyb na skladě. (Šteker a Otrusinová, 2021)

V USA je oceňovací metoda FIFO nejvíce využívána. (Warren, 2020)

Metoda předem stanovené ceny

Zde se sleduje jak cena pořízení, tak i odchylka od skutečné ceny pořízení. Když se zásoby vyskladňují v této ceně, musí být vnitřním předpisem stanoven způsob, jakým budou odchylky rozpuštěny. Nejčastěji se odchylka rozpustí přímo úměrně spotřebované zásobě. (Šteker a Otrusinová, 2021)

Metoda pevné ceny

Při použití této metody si účetní jednotka pro každý druh zásoby stanoví pevnou cenu, kterou použije jak při pořízení, tak při vyskladnění. Rozdíl mezi stanovenou pevnou cenou a skutečnou cenou zásoby se nazývá odchylka a je nutné ji při pořízení evidovat na

samostatném analytickém účtu. Při vyskladnění se pak tento rozdíl odúčtuje. (Andrlík a kol., 2022)

2.3 Účtování zásob

Pro účtování zásob si může účetní jednotka zvolit způsob, kterým bude účtovat, a to buď způsob A, který je průběžný nebo způsob B, který je periodický. Je také možné způsoby kombinovat, ale pouze v rámci jednoho syntetického účtu. U analytických účtů je nutné zvolit pouze jeden způsob účtování. Musí se dbát i na to, zda je účetní jednotka plátce či neplátce DPH. Pokud je účetní jednotka neplátce, vstupuje cena DPH do ceny zásob a dochází k rozdílu v ocenění. (Andrlík a kol., 2022)

2.3.1 Účtování zásob způsobem A

Tento způsob účtování je založen na používání účtů pořízení, kterým se také říká kalkulační účty a které při uzavírání účetních knih nevykazují žádný zůstatek. Na tyto účty se při pořízení účtuje jak pořizovací cena, tak i další položky, které jsou její součástí (např. doprava). Zásoby se pak v okamžiku spotřeby nebo prodeje účtují na nákladové účty. (Šteker a Otrusínová, 2021)

Pro účtování tímto způsobem platí, že při nákupu a následném přírůstku zásob na sklad se vše provádí prostřednictvím příjemky. Dále pak při spotřebě zásob nebo úbytku z jiného důvodu se to provádí prostřednictvím výdejky. Příjemka i výdejka jsou nutnými účetními doklady. (Crhová a Paseková, 2022)

2.3.2 Účtování zásob způsobem B

Tento způsob účtování je založen na opomíjení rozvahových účtů, a to pořizovacích účtů a účtů zásob na skladě. Všechny pořizovací ceny a složky s ní související jsou zachycovány přímo na účty nákladů a jsou účtovány rovnou do spotřeby. Způsob účtování B se využívá hlavně ke zjednodušení účetních prací. I přesto ale je nutné důsledné vedení skladních karet, jelikož v průběhu účetního období není možné zjistit stav skladových zásob přímo z účetnictví. Na účty zásob na skladě jsou evidovány pouze počáteční stavy zásob. Na konci účetního období je potřeba převést počáteční stavy zásob do nákladů. Ze skladní karty se následně zjistí konečný stav zásob, který se zaúčtuje na příslušný majetkový účet na stranu MD (112, 132). (Andrlík a kol., 2022)

Účetní jednotky, které nepodléhají povinnosti mít závěrku ověřenou auditorem, mohou účtovat tímto způsobem. U tohoto typu se neúčtuje na základě účetních dokladů jako u způsobu A (příjemky a výdejky), ale je nutná pečlivá skladová evidence, která je podkladem pro zjištění a ověření konečného zůstatku zásob, a hlavně pro inventarizaci. (Crhová a Paseková, 2022)

Podle §9 vyhlášky 500/2002 Sb. smí způsobem B účtovat účetní jednotky v případě, že zajistí vedení evidence zásob tak, aby bylo možné prokázat stav zásob včetně ocenění kdykoliv během účetního období.

2.3.3 Materiál a zboží na cestě

Materiál a zboží na cestě je účet, který se používá v případě, kdy účetní jednotka přijala fakturu k rozvahovému dni, ale materiál nebo zboží ještě nebylo dodáno a přijato na sklad. K tomu slouží tyto pomocné účty 119 – Materiál na cestě a 139 – Zboží na cestě. (Šteker a Otrusinová, 2021)

2.3.4 Poskytnuté zálohy na zásoby

Podle Crhové a Pasekové (2022) je tato skupina rozdělena na krátkodobé a dlouhodobé zálohy poskytnuté na pořízení zásob.

Zálohy na zásoby se používají, pokud dojde k objednávce za vyšší částku. Dodavatel většinou vyžaduje zaplacení předem formou zálohy. Pokud má účetní jednotka zatím pouze zálohovou fakturu, neúčtuje ji. Účetní případ vzniká až v momentě zaplacení dané zálohy. (Andrlík a kol., 2022)

3 POHLEDÁVKY

Pohledávky vznikají z obchodních vztahů, ze vztahu k zaměstnancům, k institucím sociálního a zdravotního pojištění a k jiným finančním orgánům. Jejich podstatou je právo fyzické nebo právnické osoby požadovat po dlužníkovi plnění. Věřitel má také právo vymáhat v okamžiku splatnosti pohledávku a dlužník má zase povinnost tuto pohledávku uspokojit, a tedy uskutečnit plnění. (Crhová a Paseková, 2022)

Pohledávky představují majetkové právo na úhradu peněz, který je spojen s výnosem. Pohledávku lze chápat jako dosud neuspokojený nárok věřitele vůči dlužníkům. (Šteker a Otrusinová, 2021)

Pohledávky jsou nárokem podniku na úhradu a zanikají až v momentě úhrady. Úhradu lze provést penězi nebo i nepeněžní úhradou prostřednictvím jiných aktiv nebo služeb. (Dvořáková, 2021)

Pohledávky podle Šteker a Otrusinové (2021) se rozdělují podle doby splatnosti, a to na krátkodobé a dlouhodobé.

- a) Krátkodobé pohledávky – obsahují pohledávky, které mají dobu splatnosti kratší než jeden rok.
- b) Dlouhodobé pohledávky – obsahují pohledávky, které mají dobu splatnosti delší než jeden rok a odloženou daňovou pohledávku

Tabulka 2: Struktura pohledávek

Označení	Aktiva	Běžné období			Minulé období
		brutto	korekce	netto	netto
C.II.	Pohledávky				
C.II.1.	Dlouhodobé pohledávky				
C.II.2.	Krátkodobé pohledávky				

Zdroj: Výkazy (vlastní zpracování)

3.1 Oceňování pohledávek

Touto problematikou se zabývá především zákon o účetnictví, dále vyhláška č. 500/2002 Sb. a České účetní standardy. (Pilátová a Richter, 2011)

Oceňování pohledávek může být zavádějící, jelikož cena pohledávky je totožná s její účetní hodnotou už v momentě jejího vzniku. (Šantrůček a Štědra, 2012)

Podle Crhové a Pasekové (2022) se pohledávky oceňují nominální cenou, která je dohodnuta v momentě vzniku vztahu mezi odběratelem a dodavatelem.

Pokud účetní jednotka obchoduje i se zahraničními společnostmi a pohledávky jsou vyjádřeny v cizí měně, musí být hodnota před zaúčtováním převedena na korunovou hodnotu.

Jsou dva okamžiky, kdy k ocenění pohledávek dochází, a to k okamžiku vzniku pohledávky a ke konci účetního období, k němuž se sestavuje účetní závěrka. V obou případech je povinností zaznamenat tyto události v účetních knihách a v rozvaze. (Pilátová a Richter, 2011)

3.1.1 Okamžik vzniku pohledávky

Při vzniku se pohledávky oceňují jmenovitou hodnotou. Pokud k jejich nabytí dojde za úplaty nebo vkladem oceňují se pořizovací cenou, jejíž součástí jsou i náklady za znalecké ocenění nebo odměny právníkům a provize. (Šteker a Otrusínová, 2021)

3.1.2 Okamžik sestavení účetní závěrky

Zde existují dvě možnosti, jak lze pohledávku ocenit. Je možné použít historickou cenou neboli pohledávku ocenit na základě původní jmenovité nebo pořizovací ceny, která může být snížena o opravné položky. Další možností je ocenit pohledávku reálnou hodnotou. Tuto možnost ocenění Zákon o účetnictví umožňuje pouze u vybraných typů pohledávek. Mohou to být pouze pohledávky určené k obchodování nebo pohledávky oceněné reálnou hodnotou podle zvláštního předpisu. (Šteker a Otrusínová, 2021)

3.2 Účtování pohledávek

Účtováním pohledávek pro podnikatele se zabývá Český účetní standard č. 017 – Zúčtovací vztahy. Pokud nastane situace, účetní jednotka obchoduje i se zahraničními společnostmi a pohledávky jsou vyjádřeny v cizí měně, musí být hodnota před zaúčtováním převedena na korunovou hodnotu. (Pilátová a Richter, 2011)

Pohledávky vznikají z různých vztahů a je nutné jejich typy rozlišovat i při účtování.

Pohledávky z obchodních vztahů

Tyto pohledávky vznikají ze vztahů k odběratelům na základě dodání zboží, výrobků nebo služeb na fakturu. Současně s pohledávkou vznikají i výnosy v podobě tržeb. Je nutné mít

dohodnutou dobu splatnosti pohledávky, a to buď v obchodní smlouvě nebo je tento údaj uveden na faktuře. Pro zaúčtování pohledávky je hlavním účetním dokladem vydaná faktura. (Crhová a Paseková, 2022)

Pohledávky za společníky

Vznikají z důvodu půjček a úvěrů, které jsou poskytovány mezi společníky společnosti navzájem nebo předepsáním k úhradě ztráty. Pohledávky tohoto typu se evidují v účetné skupině 35. Při půjčce společníkovi, vzniká společnosti pohledávka, kterou eviduje na účtu 355 – Ostatní pohledávky za společníky obchodní korporace. Ve smlouvě, která je uzavřena za běžných obchodních podmínek, musí být sjednáno období a výše úroků. (Štohl, 2017)

Pohledávky za upsaný základní kapitál

Tento typ pohledávky vzniká na základně právního ustanovení podle zákona č. 90/2012 Sb., Zákon o obchodních korporacích. Vzniká také na základě společenské smlouvy nebo stanov. Pro evidenci při účtování slouží účet 353 – Pohledávky za upsaný základní kapitál a týká se to především společníků, akcionářů nebo členů družstva, kteří upsali kapitál nebo jiný vklad do společnosti nebo družstva. K úhradě této pohledávky dochází buď peněžitým nebo nepeněžitým vkladem. (MádÁti)

Poskytnuté provozní zálohy

Poskytnutí zálohy v určité výši často požadují dodavatelé ještě před uskutečněním dodávky. Zajišťují si tak částečné zaplacení sjednané částky. U těchto záloh je nutné rozlišovat, na jakou dodávku byly poskytnuty, zda na pořízení dlouhodobého majetku, zásob nebo služeb. Pro společnost to znamená vznik pohledávky zároveň s úbytkem peněžních prostředků. Používá se účet 314 – Poskytnuté provozní zálohy. (Crhová a Paseková, 2022)

3.2.1 Dohadné účty aktivní a pasivní

Dohadné účty aktivní

Tento účet (388) se používá u pohledávky, která souvisí s vykazovaným obdobím, ale nelze ji vykázat jako řádnou pohledávku, protože nám k tomu chybí náležitý doklad. Příkladem, kdy se používá tento účet je nárok na pojistné plnění od pojišťovny, což může být třeba situace, kdy byla způsobena škoda a my požadujeme od pojišťovny náhradu, pojišťovna se ale do konce období nevyjádří a výši náhrady nepotvrdí, výši částky lze pouze odhadnout, a proto se použije účet 388 – Dohadné účty aktivní, který se zaúčtuje proti výnosům a kde lze přechodnou hodnotu evidovat. V následujícím období až se pojišťovna vyjádří se to opět

zúčtuje a případný rozdíl se zaúčtuje buď do majetku nebo výsledkově. Tento způsob a použití tohoto účtu zaručí dodržení akruálního principu. (Crhová a Paseková, 2022)

Mohou sem být zahrnuty i výnosové úroky, které s daným obdobím souvisejí nebo také odhad poplatků z licencí, pokud přesně neznáme jejich výši. (Šteker a Otrusinová, 2021)

Dohadné účty pasivní

Tento účet (389) se používá v případě nevyfakturovaných dodávek. K tomu dochází v momentě, kdy účetní jednotka neobdržela dodavatelskou fakturu při nákupu zásob, ale zásoby jsou již přijaté skladníkem na skladě. Hodnota této dodávky musí být oceněna odborným odhadem. Následně by se tento odhad měl shodovat s přijatou fakturou, jinak je nutné zúčtovat rozdíl. (Andrlík a kol., 2022)

4 KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK

Krátkodobý finanční majetek je nejlikvidnější složkou majetku, kterou účetní jednotka má a jeho hlavní složkou jsou peněžní prostředky, které slouží k obchodování a jsou prostředkem k platbám. Tento majetek je pro účetní jednotku velmi důležitý, jelikož zajišťuje platební schopnost a možnost existence společnosti. Občas se stane, že tohoto majetku není dostatek, aby pokryl veškeré úhrady na aktivitu podniku, proto jsou jeho součástí také přijaté úvěry od bankovních institucí. Úvěry mohou být ale pouze krátkodobé, a tedy se splatností do jednoho roku. Dále v této skupině najdeme ještě krátkodobé cenné papíry a také podíly, které upravuje jednak vyhláška, ale také České účetní standardy č. 016. (Andrlík a kol., 2022)

4.1 Členění krátkodobého finančního majetku

4.1.1 Peněžní prostředky

Do této skupiny krátkodobého finančního majetku řadíme bankovky a mince v české měně nebo i valuty, což jsou finanční prostředky v hotovosti v cizí měně. Jsou to prostředky ve formě hotovosti, šeků a poukázek. (Šteker a Otrusinová, 2021)

Na základě Zákona o účetnictví se musí provádět inventarizace peněžních prostředků a cenin minimálně jednou za čtvrtletí. (Vlčková, 2020)

4.1.2 Prostředky na účtech

Je spousta typů účtů, kam může účetní jednotka uložit peněžní prostředky. Můžou to být např. běžné, devizové účty atd. Tyto účty si může zřídit v bance, úvěrovém družstvu nebo spořitelně. (Novotný, 2023)

Nejvíce využívaným účtem je běžný účet, kam podnik ukládá své finanční prostředky a využívá je při své běžné podnikatelské činnosti. Dalšími často využívanými účty jsou termínovaný účet, kam je možné vložit peněžní prostředky na určitou dobu, třeba i jen na půl roku nebo kontokorentní účet. (Vlčková, 2020)

4.1.3 Ceniny

Do skupiny cenin se řadí kolkové známky, stravenky nebo kontrolní pásky určené k označení lihu. (Andrlík a kol., 2022) Dále to mohou být např. poštovní a dálniční známky nebo telefonní karty. (Crhová a Paseková, 2022)

Tabulka 3: Struktura krátkodobého finančního majetku v rozvaze

Označení	Aktiva	Běžné období			Minulé období
		brutto	korekce	netto	netto
C.III.	Krátkodobý finanční majetek				
C.III.1.	Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba				
C.III.2.	Ostatní krátkodobý finanční majetek				
C.IV.	Peněžní prostředky				
C.IV.1.	Peněžní prostředky v pokladně				
C.IV.2.	Peněžní prostředky na účtech				

Zdroj: Výkazy (vlastní zpracování)

4.2 Oceňování krátkodobého finančního majetku

Pro ocenění krátkodobého finančního majetku, a to konkrétně peněžních prostředků, cenin a úvěrů se používá ocenění jmenovitou neboli nominální hodnotou. Tato hodnota je hodnota, která je uvedena na bankovce, minci či cenině. (Andrlík a kol., 2022)

U majetkových cenných papírů a dlužných cenných papírů se ocenění liší podle okamžiku, ve kterém se účetní případ uskutečňuje. Při pořízení se tento typ krátkodobého finančního majetku oceňuje pořizovací cenou, včetně nákladů s pořízením souvisejícími. Další moment, kdy se majetek oceňuje je k rozvahovému dni, kdy se majetkové cenné papíry oceňují v reálné hodnotě. Tato hodnota vyjadřuje aktuální tržní ocenění cenného papíru a pro její určení se používá buď cena, která se používá na burze nebo kvalifikovaný odhad. (Sedláček a kol., 2017)

4.3 Účtování krátkodobého finančního majetku

4.3.1 Účtování prostředků v pokladně

Pro účtování, které se týká hotovostních prostředků se používá účtová skupina 21 a konkrétně účet 211 – Pokladna. Jako podklad pro zaúčtování operací slouží pokladní doklady, kterými jsou příjmový pokladní doklad a výdajový pokladní doklad a všechny jsou evidovány v pokladní knize. Pokud účetní jednotka obchoduje i se zahraničními odběrateli či dodavateli, může si pokladnu analyticky rozdělit a vést si i valutovou pokladnu, kde bude obchodovat s cizí měnou. (Sedláček a kol., 2017)

4.3.2 Účtování prostředků v bance

Operace v této skupině se týkají hlavně bezhotovostních finančních prostředků a jde o pohyby, které nastávají např. při splátkách úvěrů, poplatky hrazené bance, platby faktur, přijaté platby faktur atd. (Andrlík a kol., 2022)

Zaznamenávání těchto operací probíhá ve skupině 22 a konkrétně na účtu 221 – Bankovní účty. Jako podklad zde slouží bankovní výpisy, které poskytuje banka. (Sedláček a kol., 2017)

Pro běžné platby, které účetní jednotka provádí při každodenních činnostech používá běžný účet. Pokud účetní jednotka obchoduje i se zahraničím, může mít analyticky rozlišené účty i pro jednotlivé měny. (Šteker a Otrusinová, 2021)

4.3.3 Účtování krátkodobých úvěrů

Krátkodobé úvěry jsou úvěry se splatností do jednoho roku. Jako podklad pro jejich zúčtování slouží výpis z úvěrového účtu. Většinou se tyto úvěry rovnou připsou příjemci na účet a účet 261 – Peníze na cestě zde slouží pouze k překlenutí časového okamžiku. Toto překlenutí nastává, pokud účetní jednotka nemá výpis z úvěrového účtu a výpis z bankovního účtu k okamžiku účtování. (Andrlík a kol., 2022)

4.3.4 Peníze na cestě

Účet peníze na cestě se používá k pohybům mezi finančními účty, tedy k výběru hotovosti z běžného účtu nebo naopak k vkladu hotovosti na běžný účet. Následně se používá i k převodu mezi běžnými či úvěrovými účty, které má účetní jednotka zřízené. (Andrlík a kol., 2022)

Peníze na cestě slouží také k překlenutí časového nesouladu mezi účtováním a pohybem peněz. Na konci období, ke dni účetní uzávěrky může tento účet vykazovat aktivní, pasivní nebo nulový konečný zůstatek. (Vlčková, 2020)

4.3.5 Účtování cenin

Pro účtování cenin se používá účet 213 – Ceniny. Zde se účtuje o pohybu např. poštovních známek, dálničních známek, kolků, telefonních karet atd. (Sedláček a kol., 2017)

Spotřeba cenin se projeví v provozních nákladech a je nutné rozlišovat jejich druh. Některé ceniny se účtují na účet 518 – Ostatní služby a některé pak na účet 538 – Ostatní daně a poplatky. (Šteker a Otrusinová, 2021)

5 FINANČNÍ ANALÝZA

Finanční analýza je základním podkladem pro finanční řízení podniku. Dává nám přehled o finanční situaci podniku a říká nám, zda je podnik ziskový, zda má správně zvolenou kapitálovou strukturu, zda umí efektivně využívat svá aktiva a včas splácí své závazky. Tato analýza slouží jak pro krátkodobé, tak i dlouhodobé účely podniku. Je několik metod, jak provést finanční analýzu, nejčastěji se však používá metoda finančních ukazatelů. Finanční analýza následně slouží jako podklad nejen pro manažery, ale i pro investory, obchodní partnery, státní instituce, zaměstnance atd. (Knápková a kol., 2017)

Mezi účetnictvím a finanční analýzou je úzká spojitost. Účetní hodnoty jsou sice do určité míry přesné, ale jsou to údaje, které se vztahují pouze k jednomu okamžiku. Proto se tyto data následně analyzují. (Růčková, 2021)

Podkladem pro finanční analýzu jsou účetní výkazy podniku, konkrétně rozvaha, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu, dále také příloha a závěrka. Informace pro finanční analýzu je možné čerpat i z kalkulací, výroční zprávy či přímo od zaměstnanců nebo vedení podniku. (Kubíčková a Jindřichovská, 2022)

5.1 Metody finanční analýzy

Je několik metod, pomocí kterých lze provést finanční analýzu. Důležité je si zvolit, co přesně nebo jakou oblast chceme zkoumat.

Metody podle Knápkové a kol. (2017):

- Analýza stavových (absolutních) ukazatelů – tato analýza se týká majetkové a finanční struktury, provádí se horizontální a vertikální analýza
- Analýza tokových ukazatelů – jde o analýzu nákladů, výnosů, zisku a cash flow, nejlépe opět využití horizontální a vertikální analýzy
- Analýza rozdílových ukazatelů – čistý pracovní kapitál, tento ukazatel je spojen s ukazatelem likvidity
- Analýza poměrových ukazatelů – týká se ukazatelů likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti atd.
- Analýza soustav ukazatelů – analyzuje vliv dílčích aspektů finanční situace a slouží jako podklad pro určení souhrnného ukazatele

- Souhrnné ukazatele – využívá bankrotní a bonitní modely pro zhodnocení finančního zdraví podniku

U podrobnějšího popisu se zaměříme pouze na ty metody, které pracují s oběžnými aktivy a které se týkají tématu mé práce.

5.2 Absolutní ukazatele

Tyto ukazatele vychází přímo z hodnot jednotlivých položek účetních výkazů a nezpracovávají tedy žádnou matematickou metodu. (Růčková, 2021)

Absolutní ukazatele jsou přímo dány svým rozsahem, objemem, velikostí nebo množstvím atd. Tyto ukazatele existují samy o sobě a mohou být vyjádřeny bez vztahu k čemukoliv jinému. (Brabenec, 2022)

Tato metoda slouží zejména k analýze vývojových trendů a srovnání údajů v čase. Dále také k procentnímu rozboru komponent. Používá se zde horizontální a vertikální analýza. (Knápková a kol., 2017)

5.2.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza se zabývá porovnáním změn položek jednotlivých výkazů v časové posloupnosti. Ukazuje nám, o kolik se daná položka snížila či zvýšila ve dvou po sobě jdoucích obdobích. Horizontální analýza se zabývá srovnáním položek z pohledu času a jejich změnami. (Knápková a kol., 2017)

Důležitým aspektem je i prostředí, ve kterém firma podniká a analytik by to měl brát v úvahu. Jde tedy o vliv jak vnitřních, tak i vnějších faktorů. (Růčková, 2021)

Společně s vertikální analýzou jsou prvotním a velmi důležitým krokem finanční analýzy, jelikož pomáhá k orientaci v podmínkách daného podniku. (Kubíčková a Jindřichovská, 2022)

5.2.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza se zabývá procentuálním rozbohem a vnitřní strukturou ukazatelů. Označuje se také jako analýza komponent. Jde o porovnání jednotlivých složek účetních výkazů k celkové sumě aktiv nebo pasiv. Usnadňuje nám to srovnat účetní výkazy v různých obdobích a také srovnání položek s jinými společnostmi. Při této analýze se také posuzuje struktura aktiv a pasiv. (Růčková, 2021)

U výkazu zisku a ztráty je také možné tuto analýzu provést. Pro procentuální rozbor se ale použijí jednotlivé položky nákladů a výnosu k rozvrhové základně, kterou jsou celkové výnosy nebo náklady. (Knápková a kol., 2017)

5.3 Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele jsou jádrem finanční analýzy. Dávají podrobnější přehled o jedné konkrétní stránce finanční situace podniku. Někdy se tvoří i tzv. soustavy poměrových ukazatelů, pomocí kterých je možné postihnout více stránek finanční situace podniku. (Kubíčková a Jindřichovská, 2022)

Poměrové ukazatele jsou nejčastější metodou pro finanční analýzu. Tato metoda vychází z údajů účetních výkazů, a tedy využívá veřejně dostupné podklady, ke kterým má přístup i externí finanční analytik. Výpočet poměrového ukazatele spočívá v tom, že je to poměr jedné nebo několika položek účetního výkazu k jiné položce nebo k jejich skupině. (Růčková, 2021)

Rozdílem mezi absolutními a poměrovými ukazateli je, že u absolutních ukazatelů, konkrétně u vertikální analýzy se používá jako základna vždy suma např. aktiv, pasiv atd. Naopak u poměrových ukazatelů se do poměru dávají různé položky výkazů navzájem. Poměrové ukazatele jsou rozděleny do několika skupin a mezi ty základní patří ukazatele zadluženost, likvidity, rentability a aktivity. (Knápková a kol., 2017)

5.3.1 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity vyjadřují, jak je podnik schopný využívat své zdroje, které vložil do jednotlivých položek aktiv pro vznik tržeb. Tyto ukazatele lze vyjádřit buď v podobě obratu jednotlivých položek aktiv (či pasiv) nebo doby obratu jednotlivých položek aktiv (či pasiv). (Čížinská, 2018)

Obrat zásob

Obrat zásob neboli rychlost obratu zásob měří, jak intenzivně je podnik schopen zásoby využít. Využívá se především pro mezipodnikové srovnání a plátí, že čím je výsledný ukazatel vyšší, tím efektivněji podnik zásoby využívá. (Dluhošová a kol., 2021)

Vzorec pro výpočet obratu zásob podle Macurové (2018):

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{průměrný stav zásob}}$$

Doba obratu zásob

Tento ukazatel aktivity vyjadřuje, za jak dlouho dojde k obratu zásob. Výsledek tohoto ukazatele je vyjádřen ve dnech a platí zde, že čím nižší počet dní, tím více efektivní to pro podnik je. (Dluhošová a kol., 2021)

Vzorec pro výpočet doby obratu zásob podle Knápkové a kol. (2017):

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{průměrný stav zásob}}{\text{tržby}} \times 360$$

Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál je ukazatel, který patří do skupiny rozdílových ukazatelů. Vzhledem k tomu, že je spojen s ukazateli likvidity, lze ho přiřadit i do skupiny poměrových ukazatelů. Čistý pracovní kapitál vyjadřuje krátkodobou finanční stabilitu podniku. (Knápková a kol., 2017)

Výsledek může nabývat kladné i záporné hodnoty. Pokud je výsledek kladný, znamená to, že podnik má určitou rezervu. Pokud je výsledek záporný, znamená to, že na úhradu závazků bude muset podnik použít i část stálých aktiv. (Kubíčková a Jindřichovská, 2022)

Vzorec pro výpočet čistého pracovní kapitálu podle Kubíčkové a Jindřichovské (2022):

$$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky}$$

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 ZÁKLADNÍ INFORMACE O SPOLEČNOSTI

Název společnosti:	Kružík s.r.o.
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným
Sídlo společnosti:	Kroměříž, Veleslavínova 2357
Základní kapitál:	15 000 000,- Kč
Statutární orgán:	Všichni jednatelé (3 členové)
Způsob jednání:	Každý jednatel jedná samostatně
Logo společnosti:	

Obrázek 2: Logo společnosti (Internetové stránky společnosti)

Společnost Kružík s.r.o., která sídlí v Kroměříži, působí na trhu téměř 30 let. Její začátky působení sahají až do roku 1994. Dnes se řadí na pozici jednoho z největších výrobců sekčních garážových a průmyslových vrat nejen v České republice, ale i v zahraničí, kam vyváží více než třetinu své produkce. V současné době mají odbyt již ve 13 evropských zemích. Zabývají se kvalitní výrobou vrat přesně na míru a snaží se co nejvíce uspokojit požadavky zákazníků. Veškeré zisky z provozu činnosti, které si společnost vytvořila vždy investovala zpět do rozvoje podniku. (Výroční zpráva)

Společnost má další sklady a pobočky v Praze a dále pak i na Ukrajině, kde jejich podnikání silně ovlivňuje i válka. Trh s garážovými vraty a hlavně celková ekonomická situace se v této oblasti dost mění.

Do jejího sortimentu se mimo garážových a průmyslových vrat řadí také vchodové a garážové dveře, posuvné a křídlové brány a pohony vrat a bran. Jejich nejnovějším produktem je možnost digitálního tisku na vratové panely pomocí technologie DURA PRINT. Je možné nechat si na vrata natisknout téměř cokoliv (logo, fotografii, imitaci dřeva atd.) Na jejich internetových stránkách mají nabídku konfigurace, kde si zákazník může produkt navrhnout podle svých představ a lépe mu to přiblíží, jak by pak výsledný produkt mohl vypadat. (Internetové stránky společnosti)

Firma Kružík s.r.o. podporuje i jiné instituce a jejich aktivity v místě sídla a jejího okolí. Zabývají se např. podporou základních a středních škol, sportovních klubů a akcí nebo kulturních akcí, které se konají přímo v Kroměříži.

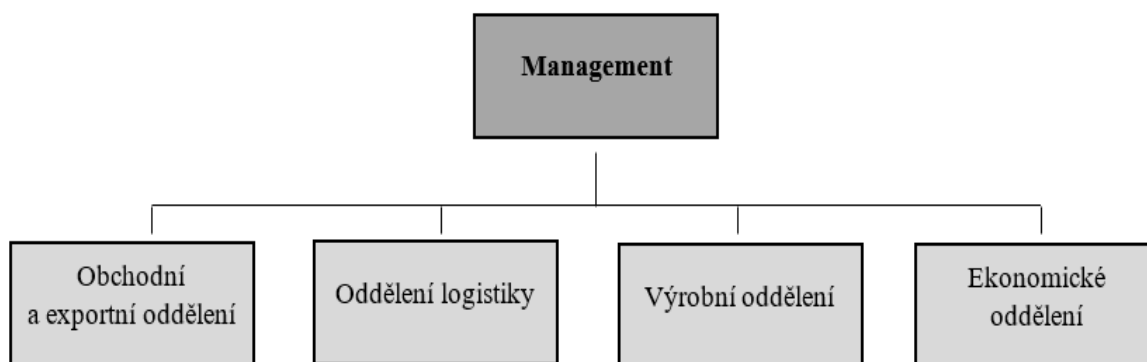
6.1 Předmět podnikání společnosti

Do předmětu podnikání společnosti dle aktuálního výpisu z obchodního rejstříku patří hned několik činností:

- Zámečnictví a nástrojářství
- Zednictví
- Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
- Výroba elektřiny

6.2 Organizační struktura společnosti

Společnost Kružík s.r.o. je rozdělena na několik oddělení, a to na management, který stojí ve vedení společnosti a dále pak obchodní a exportní oddělení, oddělení logistiky, výrobní oddělení a ekonomické oddělení. (Internetové stránky společnosti)

Obrázek 3: Organizační struktura společnosti Kružík s.r.o.

6.3 Velikost společnosti

Dle ZoÚ se společnost Kružík s.r.o. řadí do skupiny středních účetních jednotek. Celková hodnota aktiv totiž přesahuje více jak 100 milionu Kč a v roce 2022 to bylo přesně 225 202 tis. Kč. Dalším ukazatelem je průměrný počet zaměstnanců, který ve sledovaném období (2022) činil 73,71 zaměstnanců. Posledním ukazatelem je roční úhrn čistého obrátu, který

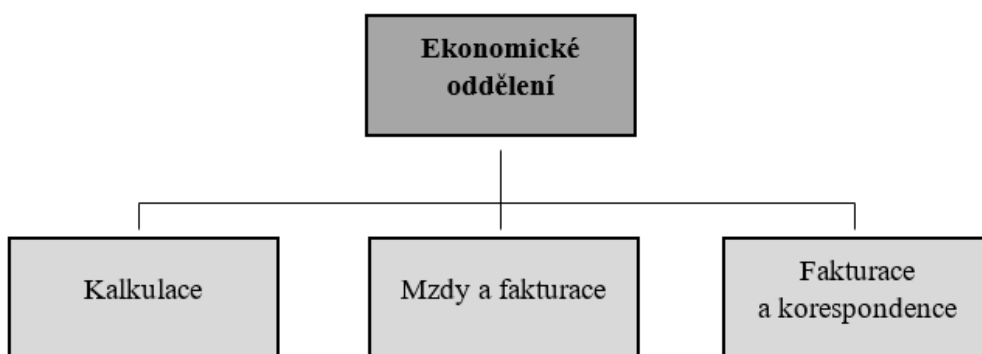
v roce 2022 činil 262 975 tis. Kč. Všechny tyto tři hodnoty řadí účetní jednotu do této skupiny.

6.4 Účetnictví společnosti

Společnost Kružík s.r.o. se řídí zákonem č. 563/1991 Sb., Zákon o účetnictví a prováděcí vyhláškou 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví a v poslední řadě českými účetními standardy. Společnost Kružík s.r.o. nemá sestavené vnitřní směrnice.

Základním nástrojem pro účtování je účtový rozvrh, což je strukturovaný seznam účtů, pomocí kterých účetní jednotka zaznamenává jednotlivé operace. Společnost používá účtový rozvrh pro podnikatele, který si pak upravuje analyticky na jednotlivé účty.

Za účetnictví ve společnosti zodpovídají tři paní účetní v ekonomickém oddělení. Jedna má na starost mzdy a fakturace, druhá z nich pak fakturace a korespondenci a třetí se zabývá kalkulacemi a zároveň i v oddělení logistiky má na starost nákup materiálu.

Obrázek 4: Struktura ekonomického oddělení společnosti

Společnost Kružík s.r.o. má povinnost mít ověřenou účetní závěrku auditorem. Vzhledem k tomu, že firma Kružík s.r.o. podniká v odvětví stavebnictví, kde sezóna začíná na jaře, stanovila si jako účetní období hospodářský rok. Jejich účetní období proto začíná 1. 4. a uzavírá se k 31. 3. Z daňového pohledu to také není žádný problém. Daňové i účetní předpisy jsou pro firmu platné k začátku hospodářského roku. Při podání daňového přiznání se musí tato skutečnost uvést na hlavní straně v záhlaví přiznání. To že společnost používá hospodářský rok se označuje jako písmeno „b“ což je kód rozlišení typu přiznání. Sazba daně se pak použije taková, která byla platná k prvnímu dni zdaňovacího období. Stanovit si jako účetní období hospodářský rok má své výhody i nevýhody. Výhodou je větší časová dotace na účetní závěrku. Naopak nevýhodou může být třeba administrativní náročnost nebo

větší riziko chyby např. při odpisech nebo časovém rozlišení. Společnost Kružík s.r.o. používá pro účtování i další související činnosti firmy software Soft-4-Sale.

6.4.1 Účetní software Soft-4-Sale

Soft-4-Sale je účetní software, který poskytuje společnost MTJ service s.r.o. Tento software je komplexní nástroj pro řízení firem a je určen spíše pro malé a střední podniky. Je možné pomocí něj řešit marketing, kalkulace cen, účtování faktur a dalších účetních případů nebo také provádět manažerské analýzy. Mezi nejčastější uživatele tohoto softwaru patří obchodníci, manažeři, ekonomové, účetní a další administrativní pracovníci, ale také třeba skladníci. Je to modulový systém, to znamená, že si firma nebo jakýkoliv uživatel může systém neboli moduly poskládat podle svých představ a potřeb. (Co je Soft-4-Sale)

Pro společnost Kružík s.r.o. je určitě výhodou, že může mít všechny tyto funkce pohromadě v jednom softwaru, protože zde pak může fungovat propojenost nejen mezi jednotlivými členy ekonomického oddělení, kteří na jednotlivých činnostech pracují, ale také mezi dalšími odděleními navzájem.

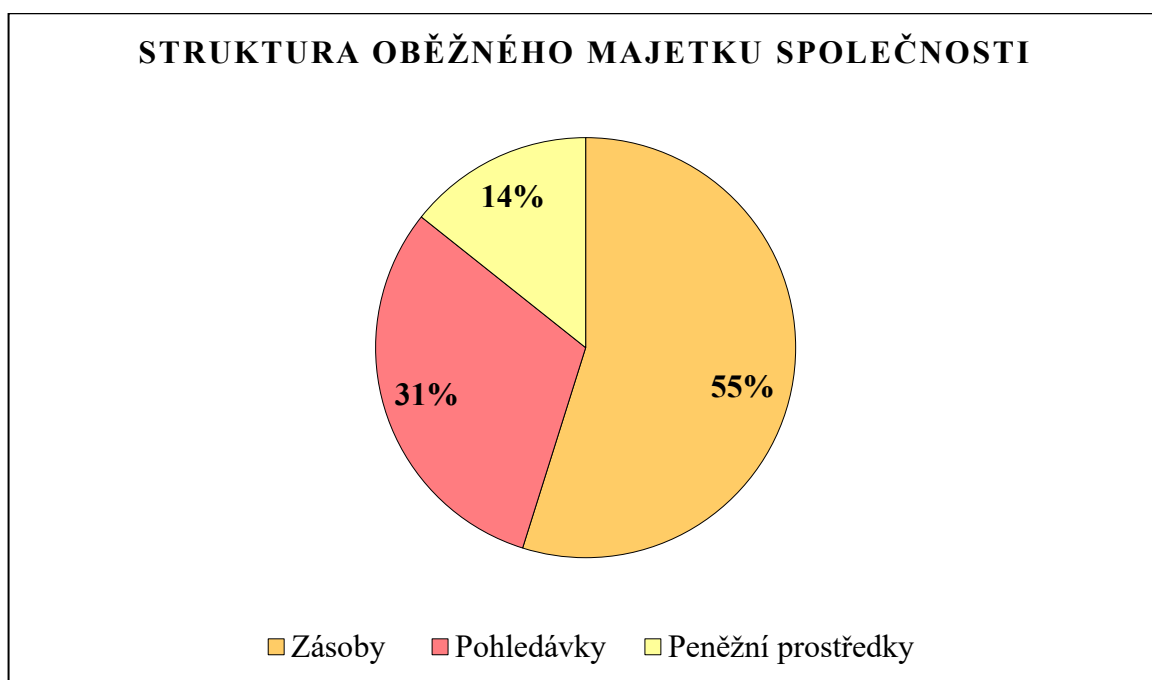
7 OBĚŽNÝ MAJETEK SPOLEČNOSTI

Hlavním předmětem činnosti společnosti je výroba vlastních výrobků a vzhledem k tomu je oběžný majetek nedílnou součástí jejich prostředků. Oběžný majetek v rozvaze tvoří zhruba polovinu hodnoty celkových aktiv. Druhou polovinu tvoří stálá aktiva a to především budovy, výrobní stroje a nákladní auta. Strukturu celkových aktiv lze vidět v tabulce (Tab. 4).

Tabulka 4: Struktura aktiv společnosti Kružík s.r.o. 2019-2022

(v celých tis. Kč)	2019	2020	2021	2022
AKTIVA	183 087	190 476	210 651	225 202
Stálá aktiva	97 795	105 822	108 939	112 202
Oběžná aktiva	84 578	83 958	101 360	112 579
Zásoby	41 102	43 440	46 418	61 753
Materiál	40 372	39 118	40 911	51 776
Nedokončená zásoba	0	1 168	1 167	2 163
Výrobky	286	1 152	1 200	3 850
Poskytnuté zálohy na zásoby	444	2 002	3 140	3 964
Pohledávky	37 488	32 578	28 560	34 723
Peněžní prostředky	5 988	7 940	26 382	16 103
ČR aktiv	714	696	352	157

Zdroj: Výkazy společnosti (vlastní zpracování)

Obrázek 5: Struktura oběžného majetku společnosti (vlastní zpracování)

Na obrázku (Obr. 5) lze vidět graf, který se zaměřuje už pouze na položky oběžného majetku a lépe nám přiblíží pomocí procentního vyjádření podíl jednotlivých skupin na celkové hodnotě oběžného majetku. Největší položkou jsou zásoby, které tvoří 55 % celkové hodnoty. Následně jsou to pohledávky, které tvoří 31 % a v poslední řadě peněžní prostředky, které tvoří pouze 14 % celkové hodnoty.

7.1 Zásoby

Společnost eviduje jak zásoby nakoupené, tak i zásoby vlastní výroby. Zásoby tvoří největší položku oběžného majetku společnosti a konkrétně je to skupina materiálu. Další položkou jsou i výrobky a nedokončená výroba. Zásoby dále tvoří i poskytnuté zálohy na zásoby.

Snahou společnosti je neustále optimalizovat výrobní kapacitu z pohledu ziskovosti produktů. V účetním období 2022 došlo ke zrušení některých výrobků, které dostatečnou ziskovost nevykazovaly. I přesto, že má společnost Kružík s.r.o. povinnost mít ověřenou účetní závěrku auditorem, může podle §9 vyhlášky 500/2002 účtovat zásoby způsobem B. Z toho důvodu je také potřeba vést řádnou skladovou evidenci včetně ocenění.

7.1.1 Materiál

Materiál je pro společnost nedílnou součástí výroby. Ve své evidenci má spoustu druhů materiálu a každý musí být evidován zvlášť na své skladové kartě. Každý typ materiálu může firma buď použít pro výrobu svých vlastních výrobků nebo ho samostatně prodat jako náhradní díl.

Potom co se materiál nakoupí, převede se na základě příjemky na sklad. Na skladě je potom nutná důsledná skladová evidenci pomocí skladových karet, na kterých se zaznamenávají pohyby materiálu pomocí příjemek (nákup materiálu) a výdejek (prodej nebo spotřeba materiálu). Jeden vzor skladové karty společnosti Kružík s.r.o. můžeme vidět na obrázku (Obr. 4). Jedná se kolejnici, která je součástí vrat, které společnost vyrábí.

SKLAD: **s-2mn** VÝROBCE: Flexi TYP: v-kování
 Č. ZBOŽÍ: **215V2290B** NÁZEV: **Kolejnice "J" - L=2290 mm**
 OBJ. ČÍSLO: **215V2290B** TECH. PAR. I.:
 MNOŽSTVÍ: **88** ks TECH. PAR. II.:
 HODNOTA: **11 531,18 Kč** CENA NÁKUP: 73,08 Kč PRODEJ: 434,00 Kč
 DATUM: **22.03.2024** POPIS:
 UMÍSTĚNÍ: sklad D - kovárna

SMĚR	DOKLAD	DATUM	STAV PŘED	HODNOTA	PRŮMĚR	MNOŽSTVÍ	CENA	KÓD	FIRMA
VÝDEJ	013038 /014	25.03.24	90,00	11 793,26	131,04	2	131,04	02	L&M TOR-CENTER GmbH
VÝDEJ	012936 /025	21.03.24	92,00	12 049,20	130,97	2	127,97	02	L&M TOR-CENTER GmbH
VÝDEJ	012877 /024	20.03.24	94,00	12 305,14	130,91	2	127,97	02	PG brány, žalúzie s. r. o.
PŘÍJEM	P3L055 /044	20.03.24	44,00	5 618,14	127,69	50	133,74	01	FLEXI FORCE Hungary Kft.
VÝDEJ	012745 /017	18.03.24	46,00	5 874,08	127,70	2	127,97	02	AZ VOJTÍŠEK s.r.o.
VÝDEJ	012582 /012	12.03.24	48,00	6 130,02	127,71	2	127,97	02	Luboš Kristlík
VÝDEJ	012581 /013	12.03.24	50,00	6 385,96	127,72	2	127,97	02	Bartek vrata, s.r.o.
VÝDEJ	012290 /016	04.03.24	52,00	6 641,90	127,73	2	127,97	02	Dalton s.r.o.
PŘÍJEM	P3K030 /052	13.02.24	2,00	261,40	130,70	50	127,61	01	FLEXI FORCE Hungary Kft.

Obrázek 6: Vzor skladové karty kolejnice

Oceňování materiálu

Společnost oceňuje materiál při nákupu pořizovací cenou, která zahrnuje pořizovací cenu a náklady s pořízením souvisejícími (doprava, clo atd.). Následně při vyskladnění používá metodu váženého aritmetického průměru a konkrétně váženého aritmetického průměru proměnlivého, protože se cena mění s každým novým příjmem. (Účetní závěrka společnosti)

Účtování materiálu

O materiálu na rozdíl od jiných druhů zásob společnost účtuje způsobem B. To znamená, že v průběhu účetního období je vše účtováno přímo do nákladů a to na účet 501 0001 – Spotřeba přímého materiálu (tento účet společnost analyticky rozlišuje). Obrat tohoto účtu se musí rovnat sumě příjmemek ve skladové evidenci. Až na konci účetního období se provede inventura a aktuální stav se zaznamená na účet konkrétní zásoby. U materiálu na účet 112 0001 – Výrobní materiál na skladě. Účtování materiálu pak vypadá následovně.

- FAP Nákup materiálu 501 0001/321 0001
DPH 343 0001/321 0001
- VBÚ Doprava materiálu 501 0001/221 0001
- PŘÍ Příjem materiálu na sklad neúčtuje se
- VÝD Výdej materiálu ze skladu neúčtuje se
- VBÚ Úhrada FAV 321 0001/221 0001
- VÚD Převod PS na konci období 501 0001/112 0001

7. VÚD	Převod KS na konci období	112 0001/501 0001
8. FAV	Prodej materiálu	311 0001/642 0001

7.1.2 Nedokončená výroba

Do nedokončené výroby se řadí výrobky, které nejsou ještě hotové a není možné je zatím prodat. K jejich dokončení musí projít ještě nějakou fází výroby. Společnost eviduje i nedokončenou výrobu.

Oceňování nedokončené výroby

Pro ocenění nedokončené výroby účetní jednotka používá ocenění ve vlastních nákladech. Vlastní náklady zahrnují přímé náklady, které byly vynaloženy na výrobu daného výrobku a přiřaditelné nepřímé náklady, které se k výrobku vztahují. (Účetní závěrka)

Účtování nedokončené výroby

Nedokončená výroba je účtována způsobem A. Společnost totiž používá účet změny stavu zásob (581 0001 – Změna stavu nedokončené výroby), na kterém provádí zaúčtování jednou měsíčně. Tento účet se používá pouze u účtování způsobem A. Společnost Kružík s.r.o. používá dva různé typy účtování zásob a kombinuje způsob A i B. Tato kombinace je možná. Musí mít ale každý sklad stanovené, jakým způsobem se budou zásoby účtovat. V rámci jednoho skladu nelze tyto typy kombinovat. Účtování nedokončené, které se zúčtuje pouze jednou měsíčně pak vypadá takto.

1. VÚD	přírůstek nedokončené výroby	121 0001/581 0001
2. VÚD	úbytek nedokončené výroby	581 0001/121 0001

Společnost Kružík s.r.o. neeviduje žádné zboží ani polotovary.

7.1.3 Výrobky

Společnost Kružík s.r.o. vyrábí především své vlastní výrobky. Hned po materiálu jsou další největší položkou zásob.

Oceňování výrobků

Účetní jednotka oceňuje výrobky ve vlastních nákladech, které zahrnují přímé náklady vynaložené na výrobu a přiřaditelné přímé náklady, které se k výrobě výrobku vztahují. Nepřímé náklady pak zahrnují režijní náklady a část správních nákladů a jsou rozvrženy na základě kalkulace nebo podle času, který je k výrobě potřeba. (Účetní závěrka společnosti)

Vzhledem k tomu, že společnost nemá vytvořené své vnitřní směrnice, měla by mít veškeré informace o oceňování dostupné v příloze účetní závěrky. O vlastních nákladech je v příloze pouze zmínka o tom, že je tvoří přímé a nepřímé náklady. Jaké jsou to konkrétně zde uvedeno není.

Účtování výrobků

Pro výrobky platí víceméně to samé, co pro nedokončenou výrobu. Účetní jednotka používá účet 583 0001– Změna stavu výrobků, což znamená, že jsou i výrobky účtovány způsobem A. Na tento účet se účtuje také pouze jednou za měsíc.

Stejně tak se jednou do měsíce účtuje případná aktivace ve prospěch majetku společnosti nebo použití zásob na opravu, propagaci atd. K tomu se používá účet 586 0001 – Aktivace vnitropodnikových služeb. Účtování potom vypadá takto.

1. VÚD přírůstek výrobků	123 0001/583 0001
2. VÚD úbytek výrobků	583 0001/123 0001
3. VÚD Aktivace výrobků	123 0001/586 0001

7.2 Pohledávky

Společnost je výrobní podnik, který na trhu nabízí a prodává vlastní výrobky. Obchoduje s velkým množstvím ať už českých tak i zahraničních odběratelů. Mezi země, se kterými obchoduje patří např. Slovensko, Ukrajina, Norsko, Rakousko, Maďarsko atd.

Největší položkou pohledávek jsou krátkodobé pohledávky se splatností do jednoho roku, které vznikají na základě obchodních vztahů. Pohledávka vznikne na základě vystavení faktury, kterou společnost vystavuje v české i cizí měně. Vzor faktury v české měně najdeme v příloze (PI). V roce 2022 evidovala společnost Kružík s.r.o. i daňovou pohledávku v hodnotě 8 tis. Kč.

Je potřeba, aby si společnost se svými odběrateli sjednala určité podmínky, za kterých nákup proběhne a vystaví se faktura. V první řadě je to cena, za kterou výrobek nebo službu nakoupí, dále pak dodací podmínky (jakým způsobem a kdy se výrobek dodá) a v poslední řadě platební podmínky (hotově, převodem, zálohou). U platby převodem je potřeba, aby byla sjednána i doba splatnosti. Na faktuře v příloze (PI) lze vidět způsob platby převodním příkazem a je zde stanovena dvoutýdenní lhůta na zaplacení sjednané ceny.

Společnost Kružík s.r.o. eviduje i pohledávky po splatnosti (maximálně do lhůty 5 let). Týká se to také pohledávek vzniklých z obchodního styku. Tuto situaci společnost řeší ke konci účetního období, kdy zjišťuje, kolik takových pohledávek je a v jakých jsou hodnotách. Následně společnost situaci řeší tak, že vytvoří opravnou položku k pohledávkám.

Oceňování pohledávek

Při ocenění pohledávky je nutné dbát na to, v jakém okamžiku k ocenění dochází. Při vzniku pohledávky ji účetní jednotka oceňuje jmenovitou hodnotou. (Účetní závěrka společnosti)

Účtování pohledávek

Podkladem pro účtování pohledávky je faktura vystavená. Ta se vystaví po sjednání veškerých podmínek s odběratelem. Účtování pohledávky vypadá takto.

1. FAV prodej výrobků	311 0001/601 0001
2. VBÚ úhrada faktury	221 0000/311 0001

7.3 Krátkodobý finanční majetek

Krátkodobý finanční majetek společnosti tvoří ceniny, peněžní prostředky v hotovosti a na bankovních účtech. (Účetní závěrka společnosti)

Pokladna

Společnost Kružík s.r.o. vede pokladnu v hotovostních peněžních prostředcích v několika měnách. Z tohoto důvodu má i účet 211 analyticky rozdělen.

Člověk, který je za pokladnu zodpovědný musí mít hmotnou odpovědnost k pokladně. Hmotná odpovědnost může být sjednána pouze se zaměstnancem, který dovršil 18 let věku. Musí se uzavírat písemně a vztahuje se pouze na takový druh majetku, který je v oběhu (peníze, stravenky).

Ve společnosti Kružík s.r.o. se pokladna fyzicky nachází v kanceláři účtárny. Zodpovědnost za ni nese paní účetní, která k ní má hmotnou odpovědnost. V pokladně se také provádí inventura. Společnost ale doposud při inventarizaci nezjistila nikdy schodek, kdyby k takové situaci ale došlo, schodek by byl předepsán paní účetní, která je za to odpovědná.

Bankovní účet

Stejně jako v pokladně i u bankovních účtů se setkáváme s cizí měnou. Společnost má pro každou měnu zřízen běžný účet v bance. Více účtů má ale také v české měně a každý je

k něčemu určen. Majetek pořízen v cizí měně je oceněn v českých korunách a používají pevný kurz, který je stanoven k prvnímu dni v měsíci. K rozvahovému dni jsou pak peněžité položky oceněny kurzem, který je vyhlášen Českou národní bankou a platí k tomuto dni. V případě společnosti Kružík s.r.o. je to 31.3. Při vzniku kurzového zisku či ztráty, je tento rozdíl účtován do finančních výnosů nebo nákladů daného období.

K výběrům hotovosti či vkladům do pokladny používá i účet 261 0000 – Peníze na cestě. Společnost eviduje i ceniny ve formě stravenek, které poskytuje svým zaměstnancům.

7.4 Konec účetního období

Účetní období nebo u této společnosti přesněji řečeno hospodářský rok se uzavírá k 31.3. Ke konci období je nutné uzavřít účetní knihy a sestavit finanční výkazy. Společnost Kružík s.r.o. má povinnost ověření účetní závěrky auditorem. Tuto povinnost má danou ze zákona a z tohoto důvodu musí závěrka obsahovat rozvahu, výkaz zisku a ztrát, přehled o změnách vlastního kapitálu, přehled o peněžních tocích (cash flow) a na závěr přílohu, kde jsou popsány základní účetní zásady, kterými se společnost řídí. Účetní závěrka musí obsahovat také zprávu auditora.

7.4.1 Inventura a inventarizace

Společnost provádí inventarizaci a inventuru jen jednou za účetní období neboli hospodářský rok a to k 31.3. Na skladech materiálu a výrobků se provádí fyzická inventura, kdy se porovnává skutečný stav se záznamy a na základě toho jsou pak zaznamenány inventarizační rozdíly, buď manko nebo přebytek. Společnost Kružík s.r.o. nemá stanovenou normu pro přirozený úbytek a proto o manku do normy neúčtuje. Veškeré zjištěné úbytky (schodky) u zásob účtuje přímo na účet 549 0001 – Inventarizační manko. Naopak pokud dojde k přebytku u zásob, účtuje se to na účet 648 0006 – Inventarizační přebytek.

Inventarizaci zásob na skladě provádí komise a je u ní přítomen i auditor. Inventarizaci ostatního oběžného majetku provádí osoby, které mají k této činnosti odpovědnost nebo případně účetní. Za provedení inventarizace je zodpovědný jednatel společnosti. Za správnost inventury jsou pak zodpovědní vedoucí pracovníci příslušných oddělení společnosti.

7.4.2 Opravné položky

Společnost Kružík s.r.o. tvoří i opravné položky. Ty se týkají pomalu obrátkových a zastaralých zásob nebo dočasně znehodnocených zásob. Tvoří se na základě analýzy obratovosti a individuálního posouzení zásob. (Účetní závěrka společnosti)

V období, na které jsem se ve své práci zaměřila (2019–2022) společnost zaznamenávala opravnou položku k zásobám a konkrétně k materiálu a také k pohledávkám v každém roce. U zásob byla zaznamenána v hodnotě 275 tis. Kč v roce 2019. Od tohoto roku se každým rokem snižuje a v roce 2022 byla její hodnota 160 tis. Kč. Podobně je to i u opravné položky k pohledávkám, která v roce 2019 činila 4 123 tis. Kč a v během dalších období změnila svou hodnotu a v roce 2022 se snížila na hodnotu 3 687 tis. Kč.

7.4.3 Dohadné účty aktivní

Dohadné účty aktivní společnost Kružík s.r.o. eviduje pouze ve sledovaném období 2019–2021. Hodnota se každým rokem snižovala až v roce 2022 byla nulová. Používá je v momentě, kdy nezná přesnou výši pohledávky, ale pouze ji odhaduje. Pro účtování jí slouží účet 388 – Dohadné účty aktivní, který analyticky rozlišuje. V praxi se tento účet používá hlavně při vzniku škody a zúčtování s pojišťovnou. Společnost Kružík s.r.o. ale tento účet používá hlavně při odhadu výnosových úroků nebo při očekávaném kreditu při reklamaci.

388 0001	Odběratelský bonus
388 0002	Kredit za reklamace
388 0003	Pachtovné
388 0005	Úrok z termín. Vkladu

8 FINANČNÍ ANALÝZA

Poslední kapitola je věnována finanční analýze oběžného majetku, která je ve společnosti také dost důležitá. Kapitola je zaměřena na ukazatele, které se tohoto majetku týkají. Jako první se práce zabývá horizontální a vertikální analýzou a následně se zaměřuje na ukazatele aktivity a čistý pracovní kapitál. Pro výpočty jsou používány údaje z účetních výkazů za období 2019-2022.

8.1 Horizontální a vertikální analýza

U horizontální a vertikální analýzy se první část zabývá analýzou aktiv nebo jinak řečeno majetkové struktury společnosti a následně druhou částí je analýza zásob. Pro výpočet analýz jsou používány údaje vykázané v rozvaze, pro horizontální a vertikální analýzu celkových aktiv byla použita tabulka, která je i obsahem práce (Tab. 4).

8.1.1 Horizontální analýza

U výpočtu horizontální analýzy je podstatou porovnat daná období mezi sebou. Jak můžeme vidět v tabulce (Tab. 5). Údaje jednotlivých let jsou dány do poměru, jak je uvedeno v tabulce. U celkových aktiv lze vidět, že největší rozdíl nastal v mezi lety 2020 a 2021, kdy aktiva vzrostla o 11 %. Stálá aktiva zaznamenala největší změnu v letech 2019 a 2020, kdy došlo k nárůstu o 8 %, což mohlo být z důvodu nákupu výrobních strojů nebo nákladních aut. Další položkou jsou oběžná aktiva, která mezi lety 2019 a 2020 klesla a to nejspíše i z důvodu poklesu pohledávek. V těchto letech se totiž podniku dotkla samozřejmě i pandemie COVID-19 a tím klesl i odbyt. Mezi lety 2020 a 2021 se ale oběžná aktiva naopak skokově zvýšila o 21 % a to i přesto, že pohledávky byly stále v mínusu. Ke zvýšení oběžných aktiv došlo hlavně vlivem peněžních prostředků, které vzrostly o 232 %. V posledním porovnávaném období oběžná aktiva opět vzrostla a to díky tomu, že vzrostly i pohledávky a zásoby. U časového rozlišení si lze všimnout, že od prvního srovnávaného období, kdy už hodnota klesla se hodnota snižovala i nadále.

Po horizontální analýze celkových aktiv se finanční analýza dále zaměřuje na horizontální analýzu zásob, kterou můžeme vidět v tabulce (Tab. 6). U celkové položky zásob se hodnota nejvíce zvýšila mezi lety 2022 a 2021. Pak u jednotlivých položek zásob materiál vzrostl v roce 2022 a hodnota rostla postupně každé období. Naopak u nedokončené výroby a výrobků se hodnoty skokově měnily. Opět na to mohla mít dopad pandemie COVID-19, ale v roce 2022 je zde opět nárůst. To samé pak u výrobků, kde se hodnota ve stejném období

mezi lety 2021 a 2022 změnila minimálně oproti období následujícímu. Jako poslední položkou jsou poskytnuté zálohy na zásoby, kdy největší pohyb můžeme vidět mezi lety 2019 a 2020, kdy hodnota vzrostla o více jak trojnásobek. Společnost hradila faktury zálohově dopředu. Hodnota u této položky každým rokem stále roste a je v plusu, ale změna není tak výrazná jako v prvním srovnávaném období.

Tabulka 5: Horizontální analýza aktiv společnosti

	20/19	21/20	22/21
Aktiva	4 %	11 %	7 %
Stálá aktiva	8 %	3 %	3 %
Oběžná aktiva	-1 %	21 %	11 %
Zásoby	6 %	7 %	33 %
Pohledávky	-13 %	-12 %	22 %
Peněžní prostředky	33 %	232 %	-39 %
ČR aktiv	-3 %	-49 %	-55 %

Zdroj: Výkazy společnosti (vlastní zpracování)

Tabulka 6: Horizontální analýza zásob společnosti

	20/19	21/20	22/21
Zásoby	6 %	7 %	33 %
Materiál	-3 %	5 %	27 %
Nedokončená výroba a polotovary	100 %	-1 %	85 %
Výrobky	303 %	4 %	221 %
Poskytnuté zálohy na zásoby	351 %	57 %	26 %

Zdroj: Výkazy společnosti (vlastní zpracování)

8.1.2 Vertikální analýza

Pro výpočet vertikální analýzy aktiv byla jako základna (100 %) stanovena hodnota celkových aktiv, ke které se dávaly do poměru jednotlivé položky. Všechny výsledky jsou zaokrouhleny na celá procenta.

Jak můžeme vidět v tabulce (Tab. 7) společnost je výrobním podnikem a více jak polovinu aktiv tvoří stálá aktiva, kam patří především budovy, výrobní stroje a nákladní auta. Dá se říci, že se o první příčku dělí s oběžnými aktivy, která tvoří skoro polovinu a v roce 2022 dokonce přesnou polovinu celkové sumy aktiv. Největší položkou zásob je pak materiál.

Časové rozlišení aktiv jsem do výpočtu zařadila také i když to byly poměrně nízké hodnoty výsledky byly v desetinách skoro setinách procent. Nicméně v celkové hodnotě aktiv jsou započítány.

Tabulka 7: Vertikální analýza aktiv

	2019	2020	2021	2022
Aktiva	100 %	100 %	100 %	100 %
Stálá aktiva	54 %	56 %	52 %	50 %
Oběžná aktiva	46 %	44 %	48 %	50 %
Zásoby	22 %	23 %	22 %	27 %
Pohledávky	21 %	17 %	14 %	16 %
Peněžní prostředky	3 %	4 %	12 %	7 %
ČR aktiv	0 %	0 %	0 %	0 %

Zdroj: výkazy společnosti (vlastní zpracování)

Po analýze celkových aktiv byla provedena i vertikální analýza zásob, kterou můžeme vidět v tabulce (Tab. 8). Největší položkou zásob je materiál, který je pro chod podniku naprosto nezbytný. Další položkou je pak nedokončená výroba a také výrobky. U výrobků je výsledek poměrně nízké číslo, což znamená, že výrobky společnosti jdou na odbyt a dlouho je na skladě neudrží. Poslední položkou jsou poskytnuté zálohy na zásoby, výsledek sice není vysoké procento, ale znamená to, že společnost občas využívá způsob nákupu zásob, kdy jako první uhradí zálohu předem na základě zálohové faktury. Tímto způsobem ale v roce 2019 hradila faktury oproti ostatním letem minimálně.

Tabulka 8: Vertikální analýza zásob společnosti

	2019	2020	2021	2022
Zásoby	100 %	100 %	100 %	100 %
Materiál	98 %	90 %	88 %	84 %
Nedokončená výroba a polotovary	0 %	3 %	3 %	4 %
Výrobky	1 %	3 %	3 %	6 %
Poskytnuté zálohy na zásoby	1 %	4 %	6 %	6 %

Zdroj: výkazy společnosti (vlastní zpracování)

8.2 Ukazatele aktivity

Jedním z poměrových ukazatelů finanční analýzy jsou ukazatele aktivity, které nám dávají přehled o tom, jak efektivně společnost využívá svá aktiva (zásoby) ke generování zisku

a tržeb. Pro výpočet byly zvoleny dva ukazatele a to ukazatele obratu (obratovosti) zásob a doba obratu zásob.

8.2.1 Obrat zásob

Tento ukazatel nám říká, jak rychle firma nakupuje a prodává své zásoby a také, zda by měla optimalizovat své skladové zásoby. U tohoto ukazatele platí, že čím vyšší výsledek, tím pro firmu lepší. Pro výpočet jsem použila hodnoty z výkazů, konkrétně pro tento vzoreček byly potřebné údaje jak z rozvahy, tak i z výkazu zisku a ztrát.

Jak můžeme vidět v tabulce (Tab. 9), jejím obsahem jsou i hodnoty, z kterých se pro výpočet obratu zásob vycházelo. Ve sledovaných letech 2019–2022 si lze všimnout, že tržby v roce 2020 mírně poklesly. Mohlo to být z důvodu pandemie COVID-19, kdy se prodeje výrobků snížily. Hodnota tržeb se ale poměrně dost zvýšila v roce 2022, kdy výrobky naopak šly na odbyt. Hodnoty tržeb a průměrného stavu zásob v tabulce (Tab. 9) jsou uvedeny v celých tisících Kč. Výsledkem ukazatele obratu zásob je pak desetinné číslo, k jehož hodnotě se dospělo tak, že se tržby vydělily zásobami. Doporučená hodnota obratu zásob by měla být sice co nejvyšší, v praxi se ale doporučená hodnota pohybuje od 4,5 do 6. Tato hodnota je ovlivněna také odvětvím, ve kterém společnost podniká. Společnost se ale v tomto rozmezí pohybuje ve skoro všech sledovaných letech. Pouze v roce 2022 je mírně pod dolní hranicí. U společnosti Kružík s.r.o. se hodnota jinak pohybovala dostatečně vysoko což znamená, že využívají své zásoby ke generování tržeb efektivně. Nejlépe zásoby využívala v roce 2019, kdy byla hodnota ukazatele nejvyšší. Znamená to, že během tohoto roku společnost více jak 5krát naskladnila a spotřebovala zásoby.

8.2.2 Doba obratu zásob

Doba obratu zásob je ukazatel, který nám dává přehled o tom, jak dlouho zásoby (materiál, výrobky) zůstávají na skladě, než dojde k jejich prodeji. Výsledek je vyjádřen ve dnech a platí zde, že čím nižší hodnota, tím pro společnost lépe. Pro výpočty jsem opět vycházela z údajů v rozvaze a výkazu zisku a ztrát.

V tabulce (Tab. 9) můžeme vidět výsledky doby obratu zásob ve sledovaných letech 2019–2022. K výsledku se dospělo vždy tak, že se průměrný stav zásob vydělil tržbami a tento výsledek je ještě nutné vynásobit 360. Hodnota 360 je počet dní. Tento výpočet byl proveden pro každé období a podle výsledků můžeme usoudit, že nejlépe a nejvíce efektivněji si společnost Kružík s.r.o. vedla v roce 2019, kdy byla doba obratu zásob 70 dní. V roce 2020

následně došlo k mírnému zvýšení hodnoty ale naopak ve srovnání s rokem 2021 hodnota zůstala skoro stejná. Poměrně se ale počet dnů zvýšil v roce 2022, kdy se doba obratu zásob zvýšila o 10 dní. Společnost by si na to měla dávat pozor, vzhledem k tomu, že hodnota takto vzrostla. Mohou s tím být spojeny nějaká rizika jako např. zastarávání zásob nebo to může značit nějaké problémy s prodejem a také nadměrné množství zásob.

Tabulka 9: Aktivita zásob společnosti

	2019	2020	2021	2022
Tržby	211 693	203 245	219 175	257 347
Průměrný stav zásob	41 102	43 440	46 418	61 753
Obrat zásob	5,15	4,68	4,72	4,17
Doba obratu (dny)	70	77	76	86

Zdroj: Výkazy společnosti (vlastní zpracování)

8.2.3 Čistý pracovní kapitál

V závěru se finanční analýza zaměřila na rozdílový ukazatel, a to na čistý pracovní kapitál. Čistý pracovní kapitál je ukazatel, který nám dává informace o finanční stabilitě, likviditě podniku a především o tom, jakou má podnik rezervu.

Tabulka 10: Čistý pracovní kapitál

(v celých tis. Kč)	2019	2020	2021	2022
Oběžná aktiva	84 578	83 958	101 360	112 579
Krátkodobé závazky	23 656	20 915	27 388	27 343
ČPK	60 922	63 043	73 972	85 236

Zdroj: Výkazy společnosti (vlastní zpracování)

Pro výpočet tohoto ukazatele jsou potřebné hodnoty oběžných aktiv a krátkodobých závazků, které jsou opět dostupné v rozvaze a k výsledku se lze dopracovat tak, že os od oběžných aktiv odečtou krátkodobé závazky. Všechny uvedené hodnoty v tabulce (Tab. 10) včetně výsledků čistého pracovního kapitálu jsou uvedeny v celých tisících Kč. U hodnot oběžných aktiv si můžeme všimnout mírného poklesu v roce 2020. V následujících letech ale naopak došlo ke skokovému vzrůstu z důvodu předzásobení. Nejvyšší hodnota je pak v roce 2022. Podobně je tomu i u krátkodobých závazků, kdy v roce 2020 hodnota opět klesla a v roce 2021 opět vzrostla a ve srovnání s rokem 2022 je téměř totožná. Ke zvýšení krátkodobých závazků také došlo z důvodu předzásobení a vzniku závazků vůči

dodavatelům, od kterých materiál nakupují. Výsledek čistého pracovního kapitálu může být buď kladný nebo záporný. Kdyby byl záporný, vypovídalo by to o společnosti, že krátkodobé cizí zdroje převládají nad oběžným majetkem značilo by to nízkou platební schopnost hradit nějaké nečekané závazky. To se v případě společnosti Kružík s.r.o. ale neděje. Ve všech sledovaných obdobích byl výsledek ČPK kladný a to znamená, že je společnost velmi likvidní a má vysokou platební schopnost dostát svým závazkům. Jednoduše řečeno má dostatečnou rezervu.

8.3 Závěr finanční analýzy

V poslední kapitole finanční analýzy byla nejprve provedena horizontální a vertikální analýzu celkových aktiv a pak i zásob. Následně byla práce zaměřena na ukazatele aktivity a čistý pracovní kapitál. U horizontální analýzy byla porovnávána jednotlivá období mezi sebou. K největší změně u horizontální analýzy celkových aktiv došlo u zásob a pohledávek a to v období 22/21 kdy u zásob došlo ke zvýšení o 33 %. Zároveň se oproti ostatním obdobím zvýšily i pohledávky a to o 22 %. Docházelo k větším prodejům, a proto pohledávky vzrostly a společnost proto musela i nakoupit větší množství zásob. Naopak peněžní prostředky v tomto období klesly o 39 %. Stejně tak ČRA kleslo o více jak 50 %. Následně u horizontální analýzy zásob došlo k největším změnám u položek výrobků a poskytnutých záloh na zásoby. U výrobků v období 20/19 a 22/21 kdy hodnoty několikanásobně vzrostly a záhy na zásoby zaznamenaly největší změnu v období 20/19 kdy vzrostly o více jak trojnásobek. K této situaci nejspíše došlo z důvodu, že společnost vyráběla více výrobků, ale i nakupovala více zásob prostřednictvím poskytnutí zálohy.

Vertikální analýza nám pak ukázala, že oběžný majetek je opravdu nedílnou součástí společnosti. Tvoří skoro polovinu celkových aktiv společnosti. Druhou polovinu tvoří stálá aktiva, protože společnost je výrobním podnikem a na výrobu potřebuje i stroje a budovy nebo také nákladní auta na přepravu. Největší položkou oběžných aktiv jsou pak zásoby, u kterých nejvyšší hodnota byla v roce 2022. Hned po zásobách to jsou pohledávky, u kterých dosahovala hodnota nejvýše v roce 2019, ale pouze o pár procent. Největší položkou zásob je materiál, ten tvoří zhruba 90 % celkových zásob. Společnost materiál jednak spotřebovává při výrobě, ale také ho dále prodává. Poskytnuté zálohy se na celkové hodnotě zásob projeví více až v letech 2021-2022.

Dalšími ukazateli finanční analýzy byli poměrové ukazatele, konkrétně ukazatelé aktivity. Prvním ukazatelem aktivity byl obrat zásob, kde platí čím vyšší výsledek, tím lépe pro

společnost. Dává nám přehled o tom, kolikrát za rok společnost nakoupí a prodá nebo spotřebuje zásoby. Výsledky se společnost pohybovala skoro vždy v doporučeném rozmezí hodnoty a znamená to, že zásoby využívá ke tvorbě zisku efektivně. U doby obratu zásob pak platí čím menší výsledek, tím lépe pro společnost. Tento výsledek je uveden ve dnech a vyjadřuje dobu od nákupu zásoby až po její prodej nebo spotřebu. Jednoduše dobu, po kterou zásoba leží na skladě. Nejlépe na tom byla společnost v roce 2019, kdy byla hodnota nejnižší. Zde bych ale společnosti doporučila držet se maximálně této hodnoty. Hodnota totiž v dalších letech vzrostla a při dalším růstu by mohlo dojít k očekávaným rizikům (zastarání nebo nadměrné množství zásob).

Posledním ukazatelem finanční analýzy je čistý pracovní kapitál. Tento rozdílový ukazatel nám dává přehled o tom, jakou má podnik rezervu. U společnosti Kružík s.r.o. byly výsledky velmi dobré. V každém období vyšel ČPK kladný. To znamená, že společnost má dostatečnou rezervu a platební schopnost, kdyby došlo na nějaké nečekané výdaje a úhradu závazků.

9 SHRNU TÍ A DOPORU ČENÍ

Vzhledem k tomu, že se má práce zaměřila u společnosti Kružík s.r.o. jak na analýzu oběžného majetku, tak i na finanční analýzu, budou tyto dvě problematiky shrnuty postupně. Společnost Kružík s.r.o. je výrobním podnikem a zabývá se výrobou garážových a průmyslových vrat. Jako první a velkou výhodou je možné vidět v tom, že celá firma a jejich oddělení jsou propojené pomocí jednoho softwaru (Soft-4-Sale). Účetním obdobím společnosti je hospodářský a ne kalendářní rok. Ukázalo se ale, že hospodářský rok si účetní jednotka zvolila z důvodu sezónnosti odvětví podniku.

Oběžný majetek společnosti tvoří převážně zásoby a konkrétně materiál. Společnost Kružík s.r.o. se řídí zákonem č. 563/1991 Sb., Zákon o účetnictví a vyhláškou č. 500/2002 Sb., Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele. Společnost nemá vytvořené své vnitřní směrnice, což znamená, že nemají přesně stanovené metody oceňování a účtování zásob. Informace o těchto metodách je zmíněna pouze v příloze účetní závěrky, kde nejsou obsaženy všechny potřebné informace. Nejsou zde hlavně podrobnosti o oceňování ve vlastních nákladech. Proto bych společnosti doporučila vytvořit si vnitřní směrnice pro přesnější stanovení a použití těchto metod nebo to podrobněji popsat v příloze účetní závěrky. U zásob je nutno zmínit, jakým způsobem je společnost účtuje. Společnost Kružík s.r.o. kombinuje oba způsoby účtování, způsob A a B, a to i přesto, že mají povinnost ověření účetní závěrky auditorem. V této situaci bych ale firmě doporučila způsoby účtování sjednotit. Pro společnost Kružík s.r.o. je jednodušší účtovat materiál způsobem B, jelikož může účtovat vše rovnou do spotřeby. Společnost musí i tak vést přesnou skladovou evidenci. U způsobu A by bylo nutné každý druh materiálu účtovat nejprve přes účet pořízení, následně jej naskladnit na majetkový účet a až při vyskladnění materiál zaúčtovat do nákladů. Bylo by ale přínosnější účtovat stejným způsobem i nedokončenou výrobu a výrobky, aby byly způsoby sjednoceny. Inventarizaci zásob společnost provádí pouze jednou ročně za přítomnosti auditora a nemá stanovenou normu pro přirozený úbytek zásob i přesto, že materiál eviduje v opravdu velkém množství. Doporučila bych jim si normu stanovit. I u kolejnice, která je materiálem pro výrobu vrat, může dojít k přirozenému zastarání nebo zrezivění.

Další částí, kterou se práce zabývala jsou pohledávky. Největší položkou pohledávek jsou krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů. Hlavní je dbát na řádné sjednání veškerých podmínek s odběrateli hlavně na platební podmínky a dobu splatnosti. Nejvíce by na tyto podmínky měli dbát při obchodování se svými zahraničními, kterých mají poměrně hodně.

Pohledávek po splatnosti neevidují mnoho a když už, tak na ně tvoří opravnou položku. Poslední skupinou oběžného majetku společnosti je krátkodobý finanční majetek, kde společnost eviduje pouze peněžní prostředky v pokladně a na účtu a ceniny v podobě stravenek.

Vzhledem k tomu, že společnost Kružík s.r.o. má povinnost ověření účetní závěrky auditorem, musí dbát především na to, aby součástí závěrky byly veškeré potřebné výkazy, které jsou předepsány zákonem.

ZÁVĚR

Má bakalářská práce se zabývala tématem analýzy oběžného majetku ve společnosti Kružík s.r.o. Cílem bylo na základě analýzy oběžného majetku a finanční analýzy navrhnout a doporučit možné návrhy na zlepšení pro společnost. Aby bylo možné tento cíl splnit, byla závěrečná práce rozdělena na dvě navazující části, a to na teoretickou a praktickou.

Obsahem teoretické části bylo zpracování literární rešerše a charakteristika jednotlivých pojmů potřebných pro následující aplikaci v praktické části. V první kapitole se práce zabývala charakteristikou a vymezením oběžného majetku hlavně z pohledu rozvahy a aktiv. V další kapitole byl pak oběžný majetek rozdělen do jednotlivých skupin na zásoby, pohledávky a krátkodobý finanční majetek. U každé skupiny se kapitola zabývala jejich členěním, oceňováním a účtováním. V poslední kapitole teoretické části se práce zabývá finanční analýzou a konkrétně horizontální a vertikální analýzou, ukazateli aktivity a čistým pracovním kapitálem.

Součástí závěrečné práce byla také navazující praktická část. První kapitola praktické části se zabývala charakteristikou vybrané společnosti Kružík s.r.o. Zaměřila se především na předmět jejich činnosti a také účtování. Následně byl rozebrán a popsán jejich oběžný majetek podle jednotlivých skupin. Jaké druhy oběžného majetku evidují, jakým způsobem ho oceňují a účtují. V závěru praktické části byla provedena finanční analýza. Nejprve horizontální a vertikální analýza celkových aktiv a zásob. Následně se práce zaměřuje na poměrové ukazatele aktivity a to na obrat zásob a dobu obratu zásob. V závěru se finanční analýza zabývala ukazatelem čistého pracovního kapitálu. Veškeré výsledky finanční analýzy jsou v závěru kapitoly interpretovány a shrnuty.

V poslední kapitole praktické části se práce soustředí na zhodnocení a shrnutí výsledků analýzy oběžného majetku společnosti Kružík s.r.o. Ve zhodnocení se zaměřila především na způsoby účtování zásob, které společnost používá a byly navržena případná řešení.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ANDRLÍK, Břetislav, Veronika BASTLOVÁ, Kristina DVOŘÁKOVÁ a Lucie FORMANOVÁ, 2022. *Finanční účetnictví podnikatelského sektoru*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-268-8.

BRABENEC, Tomáš, 2022. *Finanční analýza obchodních korporací*. Jesenice: Ekopress. ISBN 978-80-87865-85-9.

ČIŽINSKÁ, Romana, 2018. *Základy finančního řízení podniku*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0194-8.

DLUHOŠOVÁ, Dana, 2021. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita, interakce*. Čtvrté vydání. Osnice: Ekopress. ISBN 978-80-87865-71-2.

DUŠEK, Jiří, 2018. *Normy mank a přirozených úbytků, úhynů zvířat a ztrátného zásob: praktický návod s podklady na jejich určení*. Praha: Grada Publishing. ISBN 9788024727738.

DUŠEK, Jiří, 2023. *Podvojně účetnictví nejen pro samouky*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-5151-9.

DVOŘÁKOVÁ, Dana, 2021. *Základy účetnictví*. 3., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-158-2.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0563-2.

KORBELOVÁ, Miluše, 2022. *Inventarizace a vybrané účetní jednotky*. Praha: Luca Audit. ISBN 978-80-11-00887-1.

KUBÍČKOVÁ, Dana a Irena JINDŘICHOVSKÁ, 2022. *Finanční analýza ve finančním řízení*. Praha: Vysoká škola finanční a správní. ISBN 978-80-7408-231-3.

PILÁTOVÁ, Jana a Jaroslav RICHTER, 2011. *Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi: praktická řešení a vzory, daňová a účetní problematika, vybraná související ustanovení*. 2., vydání. Olomouc: ANAG. ISBN 9788072636785.

RŮČKOVÁ, Petra, 2021. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 7., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3124-2.

SCHOLLEOVÁ, Hana, 2017. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 9788027104130.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2021. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3184-6.

ŠANTRŮČEK, Jaroslav a David ŠTĚDRA, 2012 *Pohledávky, jejich cese a hodnota*. 3., aktualizované vydání. Praha: Oeconomica. ISBN 9788024519203.

VLČKOVÁ, Miroslava, 2020. *Základní principy a postupy v účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-928-4.

VLČKOVÁ, Miroslava, Hana HLAVÁČKOVÁ, Jindra KOUŘILOVÁ a Jarmila RYBOVÁ, 2021. *Účetnictví v obchodní činnosti*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-069-1.

WILD, Jonh J., 2019. *Financial accounting: information for decisions*. 9th edition. New York: McGraw-Hill Education. ISBN 1-259-91704-5.

Interní zdroje:

Výroční zpráva společnosti

Výkazy společnosti

Účtový rozvrh společnosti

Interní materiály společnosti

SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

ČESKO, Zákon č. 563/1991 Sb., *Zákon o účetnictví* [online]. 1991, 2024 [cit. 2024-05-13].

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

ČESKO. Vyhláška č. 500/2002 Sb., *Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví* [online].

2002, 2024 [cit. 2024-05-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

Výpis z obchodního rejstříku [online]. 2024 [cit. 2024-05-14]. Dostupné z: <https://justice.cz/>

KRUŽÍK. [online]. 2020 [cit. 2024-05-14]. Dostupné z: <https://www.kruzik.cz/>

Co je Soft-4-Sale [online]. 2018 [cit. 2024-05-14]. Dostupné z: <https://s4s.cz/>

Účetní průvodce MáDáti [online]. 2024 [cit. 2024-05-14]. Dostupné z:

<https://www.madati.cz/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ZoÚ	Zákon o Účetnictví
PS	Počáteční stav
KS	Konečný stav
FAP	Faktura přijatá
FAV	Faktura vystavená
PŘÍ	Příjemka
VÝD	Výdejka
ČPK	Čistý pracovní kapitál
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
ÚJ	Účetní jednotka

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Koloběh oběžných aktiv (Šteker a Otrusínová, 2021 a vlastní zpracování)	14
Obrázek 2: Logo společnosti (Internetové stránky společnosti).....	36
Obrázek 3: Organizační struktura společnosti Kružík s.r.o.	37
Obrázek 4: Struktura ekonomického oddělení společnosti.....	38
Obrázek 5: Struktura oběžného majetku společnosti (vlastní zpracování).....	40
Obrázek 6: Vzor skladové karty kolejnice.....	42

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Struktura zásob	17
Tabulka 2: Struktura pohledávek	24
Tabulka 3: Struktura krátkodobého finančního majetku v rozvaze	29
Tabulka 4: Struktura aktiv společnosti Kružík s.r.o. 2019-2022	40
Tabulka 5: Horizontální analýza aktiv společnosti	49
Tabulka 6: Horizontální analýza zásob společnosti	49
Tabulka 7: Vertikální analýza aktiv	50
Tabulka 8: Vertikální analýza zásob společnosti	50
Tabulka 9: Aktivita zásob společnosti	52
Tabulka 10: Čistý pracovní kapitál	52

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Faktura vystavená

PŘÍLOHA P I: FAKURA VYSTAVENÁ

KRUŽÍK s.r.o.
 Veleslavínova 2357
 767 01 Kroměříž
 Tel.: 573 336 233, Fax: 573 343 582
 E-mail: kruzik@kruzik.cz
 www.kruzik.cz

DAŇOVÝ DOKLAD - FAKTURA

ČÍSLO DOKLADU: 22400205	ODBĚRATEL: OTHERM Klatovy s.r.o.
VARIABILNÍ SYMBOL: 22400205	Plzeňská 888
Objednávka: GV Treml 1	339 01 Klatovy - Klatovy II
ze dne: 26.03.2024	Česká republika
datum uskutečnění plnění: 09.04.2024	IČO odběratele: 06938469
datum vystavení: 11.04.2024	DIČ odběratele: CZ06938469
datum splatnosti: 22.04.2024	DODAVATEL: KRUŽÍK s.r.o.
forma úhrady: převodním příkazem	adresa: Veleslavínova 2357
konstantní symbol: 0008	767 01 Kroměříž
vystavil: Monika Greplová	IČO dodavatele: 26943115
zodpovídá: Jan Helus	DIČ dodavatele: CZ26943115
středisko: 	bankovní spojení: ČSOB, a.s.
zakázka: ZP223-002703	číslo účtu: 195336347/0300

POZ.	OBJ.Č.	NÁZEV	MNOŽSTVÍ	CENA/MJ	Celkem bez DPH	DPH
		Vrata - výr. číslo 24C416, GV Treml 1 š=2500mm, v=2230mm, N=110mm				
	F70:2251-2500/2161-2270	KRUŽÍK 70 (vrata garážová FLAT, design hladký)	1 ks			
	+R70	Příplatek za kování typu R70	1 ks			
	DX600/3300SZ	Stropní pohon DOORMAX 600N, nylon.dráha,1ks ovladače,pro vrata do 7,5m2,max.výška vrat 2400mm	1 ks			
005	+akce R70/R60/STD	Příplatek provedení "akčních" vrat s kováním R60, R70 nebo STD s torzním systémem	1 ks	800,00	800,00	21%
006	akceB/E2023/2001-2750/1900-2250	Akce 2023 vrata v daných rozměrech; všechny typy panelů SW v základní barvě, které nejsou uvedeny ve skupině A	1 ks	15 100,00	15 100,00	21%
		Vrata - výr. číslo 24C417, GV Treml 2 š=4200mm, v=2230mm, N=110mm				
	F70:4001-4250/2161-2270	KRUŽÍK 70 (vrata garážová FLAT, design hladký)	1 ks			
	+R70	Příplatek za kování typu R70	1 ks			
010	17/2	CZ - děrovaný montážní "L" profil L=2500mm	1 ks	188,10	188,10	21%
	DX1000/3300SZ	Stropní pohon DOORMAX 1000N, nylon.dráha,1ks ovladače,pro vrata do 12m2,max.výška vrat 2400mm	1 ks			
012	+akce R70/R60/STD	Příplatek provedení "akčních" vrat s kováním R60, R70 nebo STD s torzním systémem	1 ks	800,00	800,00	21%

FV224-00205

KRUŽÍK s.r.o. je zapsán v OR vedeném u Krajského soudu v Brně v odd. C, vl. č. 47080.
 Na výrobky firmy KRUŽÍK s.r.o. u nichž to vyžadují platné předpisy je vydáno Prohlášení o vlastnostech, popř. Prohlášení o shodě.

Strana 1 z 2

Za obaly od shora uvedených balených výrobků byl uhrazen pod id.č.EK-F00050470 servisní poplatek

KRUŽÍK s.r.o.
Veleslavínova 2357
767 01 Kroměříž
Tel.: 573 336 233, Fax: 573 343 582
E-mail: kruzik@kruzik.cz
www.kruzik.cz

DAŇOVÝ DOKLAD - FAKTURA

013	akceB/XE2023/37 51-4250/1900- 2375	Akce 2023 vrata v daných rozměrech; všechny typy panelů SW v základní barvě, které nejsou uvedeny ve skupině A	1 ks	22 800,00	22 800,00	21%
-----	--	---	------	-----------	-----------	-----

QR Platba CZK

	SAZBA DPH	ZÁKLAD DANĚ	DPH CELKEM
		základní sazba daně	39 688,10 Kč
			8 334,50 Kč
CENA CELKEM:		39 688,10 Kč	
CELKEM DPH:		8 334,50 Kč	
FAKTURA CELKEM:		48 022,60 Kč	
CELKEM K ÚHRADĚ:		48 022,60 Kč	

RAZÍTKO A PODPIS